

3-4/2018

zpravodaj

asociace
polio

Zpravodaj 3–4/2018

Činnost Asociace polio

Slovo na úvod (<i>M. Stránská</i>)	3
O čem jednal výbor Asociace polio (<i>J. Šebestová</i>)	3
Shromáždění členů Asociace polio (<i>J. Šebestová</i>)	5
Plán činnosti na rok 2019	8
Složení orgánů Asociace polio	9
Platba členských příspěvků na rok 2019	10
Rekondice pro rok 2019	10
Podzimní rekondice v Solá Fide (<i>mm</i>)	12
Festival podvacáté (<i>mm, Štefan Grajcár, mad</i>)	13
Podruhé na konferenci o polio (<i>M. Mruzková</i>)	16
Mezinárodní aktivity (<i>Štefan Grajcár, M. Novosad</i>)	17
Maďarská Polio Nadace (<i>mm</i>)	20
www.polio.cz (<i>mm</i>)	21
Vzpomínáme	21
V rámci dotačních řízení Asociace polio v roce 2018 podpořili	21

Právní, sociální a zdravotní poradna

Pokračování lékařské posudkové služby	22
Zvýšení důchodů od r. 2019	22
Vše o sociálním bydlení	22
Zvýšení příspěvku na péči ve IV. stupni bylo Výborem schváleno	23
Práva pacientů být informován	23
Návrh zákona o rychlosti vozíků	24
Stanovisko ke spoluvlastnictví zvláštní pomůcky	24
Cestování po železnici pro ID III. stupně	25
Provolání Spolku pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v Janských Lázních	25
Zbrusu nová trvalá expozice lázeňství	26

Obrazy obrnářů

Manželé Olga a Jiří Vaništovi: Své životy naplnili prací (<i>mm</i>)	28
--	----

Píšte nám

Dva postřehy z rekondice v Karlových Varech (<i>Helena Adamcová, Zdenka a Láďa</i>)	33
Příběh našeho sputníka v TV (<i>šg</i>)	33
Hvězda 2018 (<i>Jaroslava Šebestová</i>)	33
Páté setkání „Šestáků“ (<i>TK</i>)	35
Kulinářský den v Janských Lázních (<i>MS</i>)	36
Velkolosinské pralinky (<i>Mirek Novosad</i>)	36
Verva na Tyfloartu (<i>L. Zušťáková</i>)	36
Vrátily jsme se do Klimkovic (<i>J. Šebestová</i>)	37
Kouzlo okamžiku (<i>mm</i>)	38
Jednoduché a účelné (<i>mad</i>)	38
Osvobozené divadlo očima Alexandra Paula (<i>J. Šebestová</i>)	39

Zajímavosti, rady, nápady

Košík představuje klub Plná péče	40
Novinky ze Ženevy	41
V Brně vzniká videoprůvodce pro osoby se sníženou mobilitou a na vozíku	41
Senioři touží po společnosti. Pomohou Hlídačky.cz	42
Vychytávka z Kováčovej	43
Ping pong v Praze 10	43

Fotopříloha

Rekondice Karlovy Vary, Hotel Lafonte 10. až 16. června 2018	44
20. Festival OOO, Janské Lázně 27. až 30. září 2018	45
Konference o polio, Státní zdravotní ústav Praha 24. října 2018	46
Rekondice Sanatoria Klimkovice 12. až 19. a 19. až 26. října 2018	47

Slovo na úvod

Stoleté výročí vzniku republiky je za námi a první listopadový víkend byl ve znamení Dušiček. Lampiónové průvody dětí se strašidly rozsvítily parky a náměstí. Kladly se věnce k připomenutí 100 let od konce 1. světové války a vzpomenují jsme 17. listopad. Po těch všech oslavách, pietách a vzpomínkách můžeme zpomalit.

Také náš obrnářský rok byl vyskládaný akcemi. Rekondicemi, výročním festivalem, veřejnými vystoupeními, která v akcemi bohatém podzimu korunovala konference „Postpoliomyelitický syndrom. Přenosná dětská obrna. Zkušenosti obrnářů“. Konference zdařilá, s účastí vedení Státního zdravotního ústavu Praha, předních odborníků v zemi, přednášejících k tématu polio, řadou tuzemských a mezinárodních hostů.

Děkuji vědeckému a organizačnímu výboru, oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, Státního zdravotního ústavu Praha a Asociaci polio za skvělou přípravu, a Úřadu vlády za finanční podporu. V neposlední řadě patří dík všem účastníkům, že na konferenci dorazili a přispěli k naplnění jejího hlavního cíle – jedinečného setkání s výměnou zkušeností a názorů, které mají mnoho společného.

PhDr. Marcela Stránská, předsedkyně AP

O čem jednal výbor Asociace polio

28. 9. 2018 Sola Fide Janské Lázně

1. Festival OOO

- M. Mruzková: k Festivalu vydána brožurka O dvaceti letech konání Festivalů; vypracován leták; v Kolonádě bude na televizní obrazovce prezentace o minulých festivalech; výstava historických fotografií je instalována; zahájení vernisáže Paličkováné krajky v sobotu ve 14.00 hodin.
- M. Stránská poděkovala M. Mruzkové a M. Dobrovolné za přípravu a vydání brožurky, bude také umístěna na webové stránky s možností zvětšení snímků. Letos velmi pomohly SLL po nepřidělení dotace MK, ředitel Mgr. Voženílek nabídl vedle úsporného pronájmu Kolonády také ubytování pro zahraniční hosty ze Slovenska a Maďarska. Poděkování všem, kteří se podíleli na přípravě programu.

2. Shromáždění všech členů AP

- Prezence na Shromáždění členů od 9.30 hodin, zahájení 10.00 hodin. Členové obdrží brožurku o festivalech, ostatním bude zaslána společně se Zpravodajem 3-4. Kromě hostů ze zahraničí se zúčastní za lázně ředitel Mgr. Voženílek, primářka MUDr. Uiberlayová, za město místostarosta p. Hřebačka; za SZÚ naše členka MUDr. Fabiánová (informace o chystané konferenci).

3. EPU

- 16. 6. 2018 se za AP zúčastnil zasedání EPU v Rheinsbergu náš člen, PhDr. Štefan Grajcár (předseda AP na Slovensku).

4. Dotace 2018, 2019

- 2018: dotace pro rekondiční pobyty a Zpravodaj byly přiznány ve výši 100% toho, co bylo možné požadovat; obojí zařazeno do přednostní kategorie A. Příští rok očekáváme změny v dotacích MZ, pravděpodobně i menší finanční prostředky.
- 2019: Úřad vlády uspořádal seminář k vyplňování žádostí o dotace (účast M. Stránská a J. Šebestová). Pro podávání dotací zřídíme od října datovou schránku. Požadován bude příspěvek na sborník z letošní konference. MK vyhlásilo termín na podání žádostí o dotace do 4. 10., do žádosti zahrneme pro Festival 10 000 Kč na kulturní vyžití handicapovaných, nájem na Kolonádu, na uměleckou činnost a hudbu. MZ stále dotace nevyhlašuje.

5. Pacientské organizace

- M. Stránská podala informaci o jednání ve 4. skupině zdravotně sociálního pomezí Pacientské rady, zastupující mj. pacienty s nervosvalovými onemocněními. Prosazuje pro nás prodloužení léčby.

6. Různé

- B. Svoboda: centrum Na Skalce je v pořádku. Doporučuje upozornit ve Zpravodaji, že AP nezvyšuje již řadu let výši členského příspěvku, ale kdo může, mohl by přispět vyšší částkou.
- L. Bradová: vyjednala rekondiční pobyt v Luhačovicích od 24. 5. 2019. Hotel vzdálený od centra nabízí dopravu z nádraží – plná penze, bazén jak vnitřní, tak venkovní.

- E. Příbylová: V Ostravě se stále plave.
- L. Zušťáková: se souborem Verva účast na akci v kulturním domě ve Vsetíně.
- V. Tobiaš: stále řešíme doměnu polio.cz.
- M. Mruzková: doplňuje webové stránky. Obrátila se na nás firma Omnicom medium group s prosbou o zveřejnění jejich reklamy ve Zpravodaji. Nelze, jsme neinzertní periodikum.
- M. Stránská: Společně s E. Chadimou se zúčastnili 2. 6. zahájení lázeňské sezony v Janských Lázních, AP měla prezentaci ve stánku s informacemi o polio a PPS. Setkala se s velkým zájmem pacientů, ale i zaměstnanců. Je zklamáná, že někteří členové výboru nejen ve výboru nepracují, ale ani se neúčastní schůzí a akcí. Nedoporučí jejich kandidaturu do příštího výboru AP. Na návrh M. Mruzkové navrhla do výboru kooptaci Lenky Tarabcové. Informovala o australské obrnářské aktivitě; v Austrálii mají 40 000 obrnářů, řeší PPS, existují nemocnice pro PPS; časopis zveřejňují na webu. Š. Grajcár v rámci přípravy příspěvku na konferenci zveřejnil dotazník pro slovenské obrnáře. Bylo by zajímavé se k této akci připojit.
- L. Zušťáková nabídla převzetí starosti o knihovnu a kulturu.
- H. Opravilová – probíhá rekondice Janské Lázně II.; je sjednána i na příští rok, poslední týden v září, opět od soboty do neděle.
- E. Chadima: obrátila se na něho firma Flexi-Throne, která prodává lehké skládací elektrické vozíky. Její manažerka je ochotná je kdekoli předvést, dojde i na rekondici v Sanatoriích Klimkovice.
- Výbor odsouhlasil příjem nových členů.
- Jsou k dispozici CD s dokumentací různých akcí, zpracovala Z. Jandusová.

Zapsala: J. Šebestová

10. 11. 2018 Centrum AP Na Skalce, Praha

1. Aktuality za minulé období

M. Stránská:

- V září odeslala dopis řediteli VZP ohledně prodloužení lázeňské rehabilitační péče, nepřišla odpověď. Výbor schválil text a doporučil opětovně odeslání jménem Asociace polio.
- SZÚ inicioval zařazení polio do seznamu vzácných onemocnění. Výbor bere na vědomí pokračování této snahy, předsedkyně se

v tomto procesu bude angažovat: rovněž EPU je součástí mezinárodních organizací vzácných onemocnění, slovenští obrnáři se v tomto angažují a jejich předseda Š. Grajcár se zúčastnil konference na toto téma ve Vídni (psali jsme o tom v minulém Zpravodaji). Je v našem zájmu připojit se – neomezí to naši samostatnost, pomůže nám zapojovat se do činností, které v rámci organizace vzácných onemocnění probíhají; při vzniku specializovaných pracovišť v Evropě by mohlo vzniknout také středisko pro výzkum PPS v ČR.

- Vhodné by bylo nabídnout spolupráci Janským Lázním, které by se mohly stát pracovištěm specializovaným na rehabilitaci PPS. Výbor bere na vědomí a souhlasí s pokračováním aktivit.
- MUDr. Fabiánová nám doporučila setkání se zástupkyní ve výboru pro sociální politiku a výboru pro zdravotnictví v poslanecké sněmovně, která by nás v našich snahách mohla podpořit.
- EPU – na shromáždění v německém Rheinbergu nás zastupoval Š. Grajcár (předseda slovenské AP), který je členem naší AP. Výroční valné shromáždění se bude konat v Londýně 21. až 22. 6. 2019 u příležitosti 80 let vzniku britské asociace. Na podzim 2019 se bude konat 3. kongres o PPS ve Španělsku, M. Stránská navrhla doporučit SZÚ účast MUDr. Fabiánové. V roce 2020 se valné shromáždění EPU bude konat v Turecku.
- Při setkání se Š. Grajcárem (Slovensko) a K. Félegyim (Maďarsko) v průběhu festivalu dojednáno představit v našich tiskovinách organizace polio okolních zemí. V jarním Zpravodaji zahájíme s polio v Belgii. Zároveň byla jako „státnický akt“ ratifikována Dohoda o spolupráci mezi českou a slovenskou Asociací polio.

2. Naše letošní akce

- Konference „Postpoliomyelitický syndrom. Přenosná obrna. Zkušenosti obrnářů.“, konaná 24. 10. 2018 ve SZÚ, byla velkým přínosem pro předávání informací o polio. Povedla se a důležité je, že z jednání vyplynulo několik cest, jak podpořit nás i polio.
- Polio Australia informovala EPU o své žádosti, zaslané řediteli Nemocnice Circolo v italské Varese, aby podpořila Dr Antonio

Toniolo pracovat i nadále na výzkumu PPS. Za naše spřátelené asociace se připojujeme dopisem pro EPU a s doporučením nemocnici (autor textu Š. Grajcár).

- Letošní 20. festival proběhl ke spokojenosti všech a za velké účasti členů AP. Slavnostní ráz festivalu doplnila úspěšná výstava Paličované krajky, autorka Blaženka Šalomonová také předvedla svoji zručnost při vytváření krajky.
- Letos se konaly čtyři rekondice – Karlovy Vary, Klimkovice a 2x Janské Lázně. Průběh všech byl bezproblémový. Pro klimkovický pobyt bylo také domluveno představení elektrického vozíku Flexithrone.
- H. Opravilová oznámila ukončení své funkce organizátorky rekondice v Janských Lázních II. Předsedkyně jí poděkovala za dlouholetou práci. Zároveň pověřila vedením rekondice Emila Chadimu.

3. Rekondice 2019

- Propočty pro rekondice 2019 jsou připraveny, MZ doposud nevyhlásilo dotace 2019, snad 10. 12. 2018. Dotace se mohou (budou-li poskytnuty) vztahovat na rekondiční pobyty, konané až ve 2. pololetí. Předsedkyně požádá o výjimku, aby částka, kterou případně obdržíme, mohla být rozpočítána na všechny rekondice organizované v průběhu roku. Zatím plánujeme:
 - Konstantinovy Lázně
 - hotel Jirásek, 27. 4. až 4. 5. 2019 (16 osob)
 - Janské Lázně
 - Sola Fide I, 11. až 25. 5. 2019 (30 osob)
 - Luhačovice
 - hotel Vega, 24. až 30. 5. 2019 (16 osob)
 - Janské Lázně
 - Sola Fide II, 21. až 29. 9. 2019 (40 osob)
 - Sanatoria Klimkovice
 - 11. až 25. 10. 2019 (20 osob)

4. Plán činnosti na rok 2019

- Plán akcí na rok 2019 byl schválen.

5. Náměty, stížnosti, připomínky členů výboru

- E. Chadima navrhl od roku 2020 konat festival o týden dříve, tím posunout i rekondici.
- L. Zušťáková: soubor Verva účinkoval ve Vsetíně. Připravují program pro SONS, který otevírá nové středisko v Praze a také program pro Jedličkův ústav.
- L. Zušťáková si vezme na starost knihovnu AP.
- M. Langmeierová: zpráva od NRZP – jedná se o zvýšení příspěvku na péči III. stupně.
- V. Tobiáš: převod domény AP se povedl, naše webové stránky jsou zabezpečené.
- V. Hesounová vyslovila poděkování M. Stránské za veškeré aktivity, které podniká.
- M. Mruzková připomněla umístit smlouvu pro případné sponzory na webové stránky.
- Na závěr M. Stránská poděkovala za přípravu Konference se SZÚ (H. Opravilová, V. Hesounová). Také organizátorky festivalu M. Mruzkové a M. Dobrovolné za přípravu brožurky, za iniciativu a péči o zahraniční hosty. Konstatovala, že všechny letošní akce se vydařily.

Zapsala: J. Šebestová

Zásluhých 15 let

Jak jste se dozvěděli z posledního zápisu jednání výboru, MUDr. Hana Opravilová se zřekla funkce organizátorky podzimních rekondic v Janských Lázních. Vykonávala jí dlouhých patnáct let a to je více než měl za sebou klasik polio rekondic, Evžen Filip. Touto cestou jí chceme jménem všech členů, a hlavně účastníků zmíněných pobytů, poděkovat za tuto její činnost. Ve výboru se i nadále bude věnovat zdravotnické problematice.

redakce

Shromáždění členů Asociace polio

29. 9. 2018 Malý sál Janského Dvora, Janské Lázně

1. Zahájení Festivalu, přivítání hostů

Shromáždění zahájila předsedkyně výboru PhDr. M. Stránská, přivítala zúčastněné členy i hosty v souvislosti s jubilejním 20. kulturně společenským festivalem Obrnáři obrnářům a o obrnářích.

- Ředitel lázní Mgr. M. Vozenílek pozdravil naši tradiční akci i hosty ze zahraničí. Uvedl,

že Janské Lázně by bez léčby polio nebyly takové, jaké jsou, i když dnes se zde léčí i jiné diagnózy. Zmínil pro rok 2019 další investice v lázních jak v dětské léčebně Vesna, tak v LD.

- MUDr. Uiberlayová uvedla, že Janské Lázně jsou pro obrnáře „druhým domovem“,

v tomto roce byli odléčeni všichni, jejichž návrh na lázeňskou léčbu byl do Janských Lázní doručen. Popřála nám, aby se Festival vydařil.

- Pan Petr Hřebačka poděkoval za to, že stále a rádi navštěvujeme Janské Lázně. Největší akcí v Janských Lázních bude od příštího roku oprava hlavní silnice přes lázně (2 roky problémů), je to již velice potřeba. Věř, že bude pokračovat dobrá spolupráce města a lázní.

PhDr. Stránská při rozloučení s představiteli lázní a města poděkovala za účast na shromáždění i za pomoc při organizování festivalu a za to, že Mgr. M. Voženílek převzal záštitu nad touto akcí.

2. Konference Postpoliomyelitický syndrom. Přenosná dětská obrna. Zkušenosti obrnářů

MUDr. Fabiánová informovala o přípravách konference, která se bude konat 24. 10. 2018 v Praze ve spolupráci AP a SZÚ, ve Světový den Polio – World Polio Day. Účast na konferenci je zdarma, je pozvána Česká televize, pro seznámení veřejnosti s polio.

3. Vystoupení zástupců spřátelených polio organizací

Předsedkyně zahájila Shromáždění členů AP pozdravením obrnářů ze Slovenska a Maďarska. Asociace polio v ČR i SR v roce 2017 uzavřely Dohodu o spolupráci. Budou spolupracovat v rám-

ci svých možností v oblasti zájmů svých členů, obrnářů. Budou koordinovat své kroky ve vztahu k EPU (European Polio Union) a zároveň se snažit o rozšíření povědomí o polio.

- Předseda Asociace polio na Slovensku PhDr. Štefan Grajčár poděkoval za pozvání a seznámil přítomné s činností jejich AP. Slovenským obrnářům se podařilo až v roce 2017 získat kategorii A, u nás komplexní lázeňskou léčbu, a to i díky petici, kterou podepsali mnozí z nás (z množství 7 500 podpisů bylo cca 10% českých). Sounáležitost mezi českými a slovenskými obrnářmi stále pokračuje.
- Zástupce Maďarské polio nadace, Károly Felegyi, poděkoval za pozvání, česky připomenul, jak často se v dětství v Janských Lázních léčil. Za maďarskou Nadaci polio, vedení i všechny maďarské obrnáře, nás pozdravil. Zavzpomínal na doby léčení a prohlásil festival za tradici z minulého století. „Pokaždé když se sejeme, slavíme to, že nám zde bylo dobře a naše duše zůstane mladá a v Janských Lázních“. Na závěr oficiálně požádal o členství v Asociaci polio.
- M. Stránská doporučila výboru AP schválení žádosti a připomněla, že Štefan Grajčár, předseda slovenské AP, je také našim členem.

4. Zpráva o činnosti za období říjen 2017 až září 2018

Předsedkyně podala zprávu o činnosti výboru a Asociace za uplynulé období. Seznámila přítomné s výroční zprávou a s účetní uzávěrkou 2017 (za loňský rok jsme v plusu): Uskutečnily se 4 rekondiční pobyty, dvakrát za rok vyšel Zpravodaj, kde jsou uvedeny všechny akce, novinky, zápisy. Konaly se per rollam volby revizní komise, které zapříčinily vznik nových Stanov; změna byla zapsána do spolkového rejstříku (revizní komisi tvoří Václav Tobiáš – předseda, Jana Zeminová a Milan Plašil).

Pracovali jsme na tom, abychom se stali členy EPU, kde nás zastupoval Štefan Grajcár, od letošního roku jsme plnými členy. Dotace nám ulehčují fungování, zastavil se propad na našich bankovních účtech. (Z dotace Úřadu vlády bylo hrazeno nájemné, energie centra v Praze 5, odměna tajemnice, počítač, tiskárna, výjezdy členů výboru, členství v EPU a NRZP.)

Výroční zprávu a účetní uzávěrku hospodaření za rok 2017 najdete také na webových stránkách AP.

Ministerstvo zdravotnictví naše projekty – Zpravodaj a rekondice – zařadilo do kategorie A, poprvé jsme získali 100 % toho, co jsme požadovali. Vydávání Zpravodaje v množství 1000 ks bylo pro rok 2018 zredukováno podle plateb členů; Zpravodaji bylo Národní technickou knihovnou přičleněno mezinárodní standardní tzv. ISSN.

Na všech akcích, kromě rekondic, se musíme z příspěvků finančně podílet nejméně 30 %. Členové by neměli zapomínat na členské příspěvky, proti loňskému roku je celková výše členských příspěvků nižší. Marcela Stránská poděkovala dárcům, sponzorům a také členům, kteří posílají více, než činí členské příspěvky. 19. loňský festival se jako vždy vydařil.

Loňských rekondičních pobytů se zúčastnilo 124 osob, z toho 22 vozíčkářů. Díky organizátorům rekondic – Emilovi Chadimovi, Ludvici Bradové a Haně Opravilové.

Největší letošní akcí je Konference o polio (24. 10. 2018) – děkujeme MUDr. Fabiánové za její činnost. Informace o přípravách jsou uvedeny na webu i ve Zpravodaji.

5. Plány na rok 2019

Emil Chadima, 1. místopředseda, poděkoval

předsedkyni za to, že jsme získali dotace v takové výši, je to zásluhou její práce. Na příští rok jsou plánovány rekondice 2x v Janských Lázních, 1x v Konstantinových Lázních – hotel Jirásek, 1x v Luhačovicích – hotel Vega. Se Sanatorií Klimkovice se bude teprve jednat.

Protože Ministerstvo zdravotnictví má v poskytování dotací skluz, bude platba rekondic probíhat v plné výši, dodatečně bude část z dotace vrácena. Ta přijde až v druhé polovině roku, pokud bude poskytnuta.

Od začátku roku plánujeme seznamovat veřejnost i odborníky s poliomyelitidou. M. Stránská již začala přednáškou na fakultě fyzioterapie UK, uzavíráme dohody se SZÚ, funguje dohoda se slovenskou AP i SLL. Vše bude zveřejňováno ve Zpravodaji, který bude samozřejmě vycházet i v příštím roce.

6. Diskuse, závěr

V rámci diskuse bylo projednáno:

- Budoucnost Velkého bazénu
- Reklamáce opravy retardérů před lázněmi
- Poděkování prim. MUDr. I. Uiberlayové, že neposílá naše návrhy léčby do jiných lázní
- Poděkování I. Korytářové, kulturní referentce, za umožnění otevření informativního stánku AP při zahájení lázeňské sezóny
- Zasílání Zpravodaje elektronicky, pokud bude mít šéfredaktorka k dispozici mailovou adresu a žádost
- Spolupráce s italskými obrnáři – mezinárodní spolupráce je užitečná
- Parkování v zimě pro vozíčkáře, nelze centrální parkoviště
- Při ukončení léčby je pacientovi předána zpráva pro lékaře, při podepisování účtu pro pojišťovnu kopii nedostáváme
- Předsedkyně navrhuje pravidelně shromažďovat stížnosti a návrhy ve výboru, budou následně předány vedení lázní k řešení
- Členy vyzvala k podávání návrhů a nápadů, jak dál pracovat.

Shromáždění vzalo na vědomí Výroční zprávu 2017. Marcela Stránská na závěr poděkovala za účast a pozvala zúčastněné do Kolonády, kde festival zahájí ve 14 hodin vernisáží Paličkováné krajky Blaženky Šalomonové. Od 15 hodin budou hrát Přátelé polia a večer se sejdem na společenském večeru.

Zapsala: J. Šebestová

Plán činnosti na rok 2019

Datum	Hod.	Co a kde	Realizace
23. 2.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1 s vystoupením div. souboru Verva	PhDr. M. Stránská
23. 3.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	PhDr. M. Stránská
20. 4.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	PhDr. M. Stránská
27. 4. – 4. 5.		Rekondiční pobyt – Konstantinovy Lázně	J. Pániková
květen		Redakce časopisu Zpravodaj AP (M. Dobrovolná, PhDr. L. Zušťáková)	Mgr. M. Mruzková
11. – 25. 5.		Rekondiční pobyt – Sola Fide I. Janské Lázně	E. Chadima
18. 5.	10.00	Výbor Asociace polio – Sola Fide Janské Lázně	PhDr. M. Stránská
24. – 30. 5.		Rekondiční pobyt – Luhačovice	L. Bradová
22. 6.		Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	PhDr. M. Stránská
červen		Distribuce časopisu Zpravodaj AP č. 1-2 2019	Mgr. M. Mruzková
27. 6.		Setkání obrnářů – Ostrava	MUDr. E. Příbylová
srpen		Dotace 2020	PhDr. M. Stránská
21. – 29. 9.		Rekondiční pobyt – Sola Fide II. Janské Lázně	E. Chadima
27. 9.	10.00	Výbor Asociace polio, příprava shromáždění členů – Sola Fide Janské Lázně	PhDr. M. Stránská
27. – 29. 9.		Kulturně společenský festival „Obrnáři obrnářům a o obrnářích 2019“ – Janské Lázně	PhDr. M. Stránská Mgr. M. Mruzková
28. 9.	10.00	Shromáždění členů AP – Malý sál Janského dvora	PhDr. M. Stránská
říjen		Sborník z konference 2018 „PPS. Přenosná dětská obrna. Zkušenosti obrnářů.“	PhDr. M. Stránská
11. – 25. 10.		Rekondiční pobyt (dva týdenní turnusy) – Sanatoria Klimkovice	E. Chadima
listopad		Redakce časopisu Zpravodaj AP (M. Dobrovolná, PhDr. L. Zušťáková)	Mgr. M. Mruzková
9. 11.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	PhDr. M. Stránská
prosinec		Distribuce časopisu Zpravodaj AP č. 3-4 2019	Mgr. M. Mruzková
7. 12.	10.00 11.30	Veřejná schůze výboru a členů Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1 slavnostní předvánoční setkání členů AP s kulturním programem a ukázkou prací členů AP	PhDr. M. Stránská
12. 12.		Setkání obrnářů – Ostrava	MUDr. E. Příbylová
středy	18.20	Rehabilitační plavání Ostrava – Městská nemocnice Fifejdy. Pokračuje i bez dotace. Na místě se platí 50 Kč	MUDr. E. Příbylová
průběžně		Výtvarné akce, návštěvy kulturních akcí	Výbor
průběžně		Zkoušky divadelního souboru Verva – Centrum AP, Na Skalce 1, dle potřeby a v rámci akce „Obrnáři obrnářům a o obrnářích“ 2019	PhDr. L. Zušťáková
průběžně		Výstavy fotografií a obrazů členů AP v kulturním Centru AP, Na Skalce 1 a v rámci akce „Obrnáři obrnářům a o obrnářích“ 2019	V. Vondrejs B. Svoboda Z. Jandusová

Složení orgánů Asociace polio

Výbor a Revizní komise Asociace polio bude v roce 2019 pracovat v tomto složení:

Výbor			
předsedkyně, projekty	PhDr. Marcela Stránská	Praha 6	tel.: 602 873 420
1. místopředseda, organizace rekondičních pobytů	Emil Chadima	Poděbrady	tel.: 325 613 573
místopředsedkyně, tajemnice, hospodářka	Jaroslava Šebestová	Praha 10	tel.: 728 119 174
místopředsedkyně	Jana Zimová	Praha 6	tel.: 220 920 328
organizace rekondičních pobytů	Ludvika Bradová	Louny	tel.: 474 552 498
členka	Ing. Božena Doležalová	Praha 4	tel.: 222 969 051
členka	Věra Hesounová	Praha 11	tel.: 737 444 239
zdravotní problematika	MUDr. Marta Langmeierová, CSc.	Praha 5	tel.: 222 957 614
Zpravodaj AP, organizace akcí, editor stránek AP	Mgr. Mária Mruzková	Ostrava-Poruba	tel.: 591 120 038
členka	Věra Novotná	Praha 4	tel.: 272 763 563
mezinárodní kontakty			
zdravotní problematika	MUDr. Hana Opravilová	Praha 5	tel.: 233 321 388
zdrav. problematika, kontakt se SM regionem	MUDr. Eva Příbylová	Ostrava-Výškovice	tel.: 596 747 792
člen	Bohumil Svoboda	Praha 10	tel.: 737 536 135
knihovna, kultura, redakční rada	PhDr. Libuše Zušťáková	Praha 10	tel.: 737 658 093

Revizní komise			
předseda, administrátor stránek AP	Václav Tobiaš	Kladno	tel.: 777 691 691
člen	Milan Plašil	Praha 11	tel.: 272 937 280
členka	Jana Zeminová	Praha 9	tel.: 607 291 821

Sekretariát Asociace polio

Jaroslava Šebestová,
místopředsedkyně, tajemnice, hospodářka/účetnictví,
Jabloňová 2891/2, 106 00 Praha 10,
mobil: 728 119 174, e-mail: asociacepolio@seznam.cz
Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., Praha 4,
Číslo účtu: 80413349/0800,
IČ: 00570656, DIČ: CZ00570656,
Internet: **www.polio.cz**

Platba členských příspěvků na rok 2019

Dle Stanov AP je povinností každého člena řádně platit členské příspěvky. Výše členského příspěvku na rok činí **150 Kč**. Kdo ještě nezaplatil letošní členský příspěvek, ať tak učiní nejpozději **do konce roku 2018**. Platba členského příspěvku musí být realizovaná v tom roce, na který platí.

Členský příspěvek **na rok 2019** začnete platit **až od 1. ledna 2019**. Zaplatit můžete převodem na účet v bance nebo přiloženou složenkou.

Nezapomeňte do variabilního symbolu uvést vaše číslo člena Asociace polio. Číslo účtu: 80413349/0800.

Manželé, členové AP, použijí k úhradě jednu složenku: do variabilního symbolu uvedou členské číslo jednoho z manželů a do specifického symbolu členské číslo druhého z manželů.

Rekondice pro rok 2019

Pro rok 2019 je plánovaných pět rekondičních pobytů. Pozorně si přečtěte nabídku, vyberte pobyt, kterého se chcete zúčastnit a dle pokynů zašlete předběžnou přihlášku.

V předběžné přihlášce uveďte

- ▶ jméno a příjmení, datum narození,
- ▶ adresu, telefon, případně e-mail,
- ▶ držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P,
- ▶ stručné postižení – vozičkář, potřeba pomoci do bazénu, doprovod (jméno a rodinný vztah),
- ▶ případné přání, s kým chcete být ubytováni.

Upozorňujeme

- ▶ vzhledem k tomu, že dotace od MZ ČR se přidělují až v druhém pololetí, za rekondice se bude platit plná cena a po přidělení dotací se všem účastníkům alikvótní částka peněz vrátí,

Členské číslo průkazu člena AP je uvedeno na obálce, ve které máte Zpravodaj. Pokud už obálku nemáte, můžete si členské číslo zjistit u tajemnice na telefonním čísle 728 119 174 nebo e-mailem: asociacepolio@seznam.cz.

Upozornění tajemnice

- ▶ Aby se mohla vaše platba přiřadit k vašemu členství, musíte řádně vyplnit variabilní a specifický symbol na složenke tak, jak je uvedeno výše.
- ▶ Kdo nezaplatí členské příspěvky, bude vyrazen z evidence na zasílání informací a Zpravodaje AP.
- ▶ Nezbytně hlaste veškeré změny bydliště anebo doručovacích adres a taktéž úmrtí.
- ▶ Již řadu let se členský příspěvek nezvyšuje, ale kdo chce, může přispět vyšší částkou.

ce se bude platit plná cena a po přidělení dotací se všem účastníkům alikvótní částka peněz vrátí,

- ▶ doprovod – nečlen Asociace polio nemá nárok na příspěvek na rekondici,
- ▶ samostatné ubytování na pokoji lze poskytnout jenom s úhradou nákladů s tím spojených,
- ▶ dodržujte termíny předběžných přihlášek uvedených u jednotlivých rekondicí.

Předběžně přihlášeným pošleme Závaznou přihlášku, složenku na zaplacení účastnického poplatku a podrobné informace o rekondici. Je nutné mít zaplacené členské příspěvky i na rok 2019.

1. Konstantinovy Lázně – vedením pověřena Jitka Páníková

Termín	27. dubna až 4. května 2019 (7 dnů)
Místo	Hotel Jirásek
Doprava	autem – parkování u hotelu, autobusem, vlakem – nádraží 50 m od hotelu
Ubytování	dvoulůžkové pokoje, S, WC, TV, lednička, jednolůžkový pokoj za příplatek 170 Kč/den, pokoje k dispozici od 14.00 h, opuštění pokojů do 10.00 h
Stravování	polopenze v hotelové restauraci, začátek pobytu večeří, konec pobytu snídaní, snídaně – bufet
Rehabilitace	1× uhlíčitá koupel, 1× klasická masáž částečná, 1× perličková koupel, 1× inhalace, 2× solná jeskyně, 2× vstup do Wellness centra Konstantin na 90 minut
Bonus	vycházka s průvodcem, hudební večer, zdravotnická přednáška, vstup do bazénu hotelu Jirásek zdarma

Okolí	rozsáhlý park s léčivým pramenem Prusík, zámek Bezručovice 5 km, hrady Gutštejn 4 km, Krasíkov 5 km, klášter Teplá 18 km, Stříbro 19 km, klášter Kladruhy 25 km
Cena	cca 1 100 Kč na osobu a den (prozatím bez dotace MZ)
Předběžné přihlášky	zašlete do 15. února 2019 písemně – Jitka Páníková, Kolmá 7, 312 18 Plzeň, e-mail: jitkapanik@sezam.cz, mobil: 728 990 950. Závazné přihlášky budou zájemcům zaslány do konce února 2019.

2. Janské Lázně I. – vedením pověřen Emil Chadima

Termín	11. až 25. května 2019 (14 dnů)
Místo	Penzion Sola Fide (bezbariérový)
Doprava	po vlastní ose
Ubytování	dvoulůžkové a třílůžkové pokoje, 6 pokojů vhodných pro vozíčkáře Samostatné ubytování na 2lůžkovém pokoji lze poskytnout (v omezené míře) jenom s úhradou nákladů s tím spojených, které se budou platit hotově na místě vedoucímu penzionu. Netýká se 3. patra.
Stravování	plná penze
Rehabilitace	v Sola Fide – 4x masáž a denně skupinová cvičení. Denně plavání dle možností v bezbariérovém bazénu NOVBA
Cena	v rozmezí 750 až 800 Kč na osobu a den, v případě obdržení dotace z MZ ČR se cena sníží
Předběžné přihlášky	zašlete do konce února 2019 písemně – Emil Chadima, Sokolečská 67, 290 01 Poděbrady-Kluk, e-mail: chadima.e@seznam.cz tel.: 325 613 573, mobil: 737 123 599

3. Luhačovice-Pozlovice – vedením pověřena Ludvíka Bradová

Termín	24. až 30. května 2019 (6 dnů)
Místo	Hotel Vega
Doprava	po vlastní ose, vlakem nebo autobusem do nádraží Luhačovice. Dopravu z nádraží zajistí na požádání hotelová doprava, která zajišťuje i přepravu do centra během pobytu.
Ubytování	dvoulůžkové pokoje s plným příslušenstvím, balkonem, televizí, s Wi-Fi připojením, chladničkou a fénem. Příplatek za jednolůžkový pokoj 400 Kč/noc, poplatek za psa 200 Kč/noc
Stravování	plná penze, snídaně formou švédských stolů, oběd – polévka a hlavní chod, večeře – polévka, hlavní chod výběrem ze tří chodů
Rehabilitace	1x relaxační masáž zad a šíje, 1x voskový zábal, 1x rašelinový zábal rukou, 1x perličková koupel s přísadou (pro jednu osobu na pokoji), 1x hydromasáž dolních končetin s přísadou (pro druhou osobu na pokoji), ranní rehabilitační cvičení, Whirlpool, bazén a fitness volně k dispozici po celý den
Cena	cca do 7 500 Kč (zatím bez dotace MZ)
Cena zahrnuje	zdarma parkování před hotelem, zapůjčení županu a pantofli, zapůjčení holí Nordic Walking, WiFi připojení v celém hotelu
Předběžné přihlášky	zašlete do 5. března 2019 písemně – Ludvíka Bradová, Kosmonautů 2289, 440 01 Louny, e-mail: lubradova@seznam.cz tel.: 474 552 498, mobil: 723 138 611

4. Janské Lázně II. – vedením pověřen Emil Chadima

Termín	21. až 29. září 2019 (8 dnů)
Místo	Penzion Sola Fide (bezbariérový)
Doprava	po vlastní ose
Ubytování	dvoulůžkové a třílůžkové pokoje, 6 pokojů vhodných pro vozíčkáře Samostatné ubytování na 2lůžkovém pokoji lze poskytnout (v omezené míře) jenom s úhradou nákladů s tím spojených, které se budou platit hotově na místě vedoucímu penziónu. Netýká se 3. patra.
Stravování	plná penze
Rehabilitace	v Sola Fide – 2 masáže a denně skupinová cvičení. Denně plavání dle možností v bezbariérovém bazénu NOVBA
Cena	v rozmezí 750 až 800 Kč na osobu a den, v případě obdržení dotace z MZ ČR se cena sníží
Předběžné přihlášky	zašlete do konce května 2019 písemně – Emil Chadima, Sokolečská 67, 290 01 Poděbrady-Kluk, e-mailem: chadima.e@seznam.cz tel.: 325 613 573, mobil: 737 123 599

5. Sanatoria Klimkovice – vedením pověřen Emil Chadima

Termín	11. až 25. října 2019 (dva týdenní pobyty)
Místo	Sanatoria Klimkovice (bezbariérové)
Doprava	po vlastní ose. Vlakem do Ostrava-Svinov, přestup na autobus č. 64, který má u Sanatoria konečnou
Ubytování	dvoulůžkové a jednolůžkové pokoje. V přihlášce uveďte, o který druh pokoje máte zájem a s kým chcete být ubytováni.
Stravování	plná penze
Rehabilitace	2x masáž, 5x skupinová cvičení, 5x plavání v bezbariérovém bazénu, 3x jodobromová koupel a 2x oxygenoterapie – vše pod jednou střechou. Možno přikoupit další různé procedury.
Cena	cca 8 000 až 8 500 Kč bez dotace (nutné uhradit v březnu)
Předběžné přihlášky	zašlete do konce února 2019 písemně – Emil Chadima, Sokolečská 67, 290 01 Poděbrady-Kluk, e-mailem: chadima.e@seznam.cz tel.: 325 613 573, mobil: 737 123 599

Podzimní rekondice v Sola Fide**23. až 30. září 2018**

Na rekondici, tak jako na všechny pobyty v Janských Lázních, se vždy moc těším. Nebylo tomu jinak ani v září tohoto roku, kdy jsem se chystala spolu s Maruškou Dobrovolnou na tu podzimní. Pojedeme společně autem z Ostravy. Jak nám vedoucí rekondice Hanka Opravilová v pokynech na rekondici napsala, pobyt byl o jeden den kratší oproti původně plánovanému termínu. Věděly jsme, že se nastupuje ne v sobotu, ale v neděli, tak jsme vše k tomu podřídily. Bylo by dobré vyrazit brzy ráno, ať bez problémů stihneme oběd. Cesta ubíhala

svižně, nebyl žádný provoz a tak už v deset hodin jsme zaparkovaly před Sola Fide. Bylo mi divné, že je ještě tolik volných míst. Maruška šla rovnou zazvonit, abychom si už mohli vyložit zavazadla. Otevřela paní Cejnarová, která náhodou šla zrovna kolem dveří, a říká: *Ale vy dnes začínáte až večerí. My ještě uklízíme pokoje, ubytovat se budete moci až po čtrnácté hodině.* Hm, tak to jsme nějak nezvládly, jdeme tedy na kafe! Přiznám se, že do pokynů jsem se naпоследy dívala někdy začátkem léta a to, že se bude začínat večerí, jsme ani já ani Maruška nezaregistrovaly. A nebyly jsme samy. V pole-

dne jsme procházely kolem Sola Fide, cestou na oběd do Arniky. Od vchodu do Sola Fide na nás pokřikovali další dříve dorazivší, kteří se domáhali otevření dveří, jenomže marně. Tak se přidali k nám. Poučení? Pořádně číst pokyny a hlavně, pamatovat si je.

Po tomto krásném úvodu vše probíhalo perfektně. Sola Fide praskalo ve švech, kolik obrnářů se tam sešlo! Bylo nás 45, z toho 10 vozíčkářů. Obdivuhodné, jak vše klapalo, Hanka dohlížela na ubytování, pan Cejnar pomáhal se

zavazadly a plnil všechny drobné požadavky, aby byli všichni spokojení. Ale na to jsme v Sola Fide zvyklí.

Celý rekondiční pobyt probíhal v dobré náladě, cvičilo se, masírovaly nás terapeutky a odpoledne patřilo návštěvě krásného lázeňského bazénu, kde jsme konstatovali, že voda je příjemně teplejší, než minulý rok. A od čtvrtka jsme se už plně zapojili do festivalového víru, jak píšeme dál.

mm

Festival podvacáté

27. až 30. září 2018 Janské Lázně

Všichni obrnáři se těší na podzim, kdy se Janské Lázně otřesou v základech. Nejenom, že se tu už skoro tradičně sejdou na podzimní rekondici, ale společně se radují z opětovného shledání na Festivalu Obrnáři obrnářům a o obrnářích. Kapacity na ubytování jsou už předem zaplněné. Se stravovacími kapacitami je to už horší. Každým rokem jich nějak nenávratně ubývá. Ještě že na nápor obrnářů je připravená kolonáda, kavárenské zařízení Státních léčebných lázní. Kromě klasického sortimentu připravili Festivalové menu i s hotovými jídly.

Jelikož festival slavil kulatiny, připravili jsme letos brožuru 20 let Festivalů Obrnáři obrnářům a o obrnářích a i tradiční výstava byla instalována v kolonádě pod tímto titulem. Z výstavy jsme zpracovali prezentaci, která se promítala po celou dobu konání festivalu na televizní obrazovce v kolonádě. Taktéž jí mohli na úvod shlédnout účastníci Shromáždění všech členů AP v sobotu

v Malém sále Janského dvora. Tam obrnáři při prezenci obdrželi jmenovanou brožuru a ti, kteří se shromáždění nezúčastnili, obdrží brožuru poštou spolu s tímto Zpravodajem.

Letošní festival byl programově koncipován už od čtvrtka. Večer v kolonádě v programu Obrnáři baví obrnáře se představili naši amatérští hudebníci. Slovo amatérští není docela vystihující, protože jsou skoro jako profesionálové. Dovedou pobavit celou kolonádu, která byla opět zaplněná. Nově složená sestava Přátel polio vedená Mirkem Baručákem navázala na tradici bývalé kapely Polio Melody Band, kterou vedl Vašek Filip. Ryzí jádro, hlavně ženského osazenstva nynější sestavy – Věrka Vogeltancová, Eva Eisenhammerová a Violka Jíchová, působilo i v předcházející kapele. Mezi staronovou mužskou částí ve složení zmíněného vedoucího Mirka Baručáka, Míry Pařížka a již podruhé účinkujícího Vládi Tejrovského se letos přidal k Přátelům i Pavel Palas. Vystupoval

s nimi, ale ako známy sólista vystoupil ve dvoch samostatných blocích. A bylo to příjemné zpestření. A bylo by i další zpestření našeho jubilejního večera, kdyby dorazila Věrka Teichmanová. Velice se na vystoupení těšila, ale kvůli výpadku elektřiny v domě kde bydlí, její účast jako vozičkářky nebyla možná. Tak snad příští rok, Věrko.

Pátek patřil Kulinářskému dnu u příležitosti Svatého Václava a Oslavy 100 let České státnosti. Hlavní organizátorka, kulturní referentka Státních léčebných lázní, paní Irena Korytářová, připravila mega akci. Celé janskolázeňské náměstíčko bylo zaplněné stánky s nejrůznějšími lákavými dobrotami, nechyběly ani stánky s různými rukodělnými výrobky, potřebami pro domácnost, hračkami... Akci provázelo sluníčko a vynikající show herečky Markéty Hrubéšové, která vařila pro diváky podle receptů našich babiček a podle kuchařky M. D. Rettigové. Návštěvníci tak mohli ochutnat skvělé jídlo a zároveň si zakoupit knížku „Markéta vaří Rettigovou“ a navíc na místě požádat paní Markétu o podpis. Po celý den probíhal na venkovním pódiu hudební program. Dopravné akce byly i uvnitř kolonády.

V sobotu byl nabitý program. Počínaje shromážděním v Malém sále, přes vernisáž výstavy Paličkováň krajka Blaženky Šalomonové, vystoupení Přátel polio až po vrchol festivalu – společenský večer s Vosa Bandem, vše odehrávající se v kolonádě.

Protože tyto součásti programu popisují další články, shrnu to nejdůležitější.

V Malém sále na Shromáždění všech členů AP byla opět obsazena všechna místa na sezení, veškerý prostor pro vozičkáře a tak někteří už jenom stáli. Skvělá byla účast hostů, zejména nového pana ředitele SLL Mgr. Martina Voženíka a paní primářky MUDr. Ivany Uiberlayové. Z města přišel mezi nás 1. místostarosta, Petr Hřebačka. Velmi milým hostem celého festivalu byla nám již dobře známá z roku 2015, MUDr. Kateřina Fabiánová, Ph.D., ze Státního zdravotního ústavu Praha. Jako host nás přišla pozvat na konferenci o polio a jako naše nová členka si společně s manželem užívala překrásný čas celého festivalu. No a samozřejmě nesmím zapomenout na milé zahraniční hosty: předsedu Asociace polio v SR a člena výboru

EPU, PhDr. Štefana Grajcára s manželkou a člena výboru Maďarské polio nadace Felegyi Károla s jeho doprovodem Szilvássy Katalin.

V rámci utužování mezinárodních vztahů a příprav konference SZÚ Praha se uskutečnilo posezení se zástupci české a slovenské Asociace polio, zástupcem Maďarské polio nadace a s paní doktorkou Fabiánovou. Zde se všichni vyjádřili o svých představách, jak postupovat při hájení společných zájmů a cílů nejenom na půdě domácí, ale i v souvislosti s členstvím v EPU. Taktéž se řešily možnosti uspořádání dalších konferencí o polio nejen u nás v Čechách.

Mária Mruzková

Posledný septembrový víkend v Janských Lázních

(Převzaté z Informátora AP v SR č. 2/2018)

Do Janských Lázní sme sa tohto roku v posledný septembrový víkend vybrali najmä kvôli tomu, že *Festival Obrnári obrnárom a o obrnároch* sa konal po dvadsiaty raz (teda aspoň podľa oficiálnych zdrojov), takže sa patrilo byť pri tom ako oficiálny zástupca partnerskej asociácie zo Slovenska. No samozrejme, nielen kvôli tomu, do Janských Lázní chodievame radi najmä preto, že pre mňa a ďalšie stovky obrnárov zo Slovenska sú tieto kúpele miestom, kam sa radi vraciame, miestom, ktorému vďačíme za zásadné zlepšenie nášho zdravia po akútnej fáze ochorenia pred desiatkami rokov, miestom, kde máme veľkú šancu stretnúť ľudí, kamarátov, priateľov z dávnejších i nedávnejších čias.

Festival OOO začal síce už vo štvrtok, my sme sa však rozhodli prísť až v piatok 28. 9. na sviatok sv. Václava, ktorý je u našich susedov štátnym sviatkom. Na miesto sme dorazili až po tretej popoludní, najmä kvôli občasným neočakávaným obchádzkam a tiež zjavnej neistote tej tety z našej navigácie, čo nás každú chvíľu posielala kamsi inde, ako sme chceli a potrebovali. Hneď na začiatku sme sa zviatili s pani predsedníčkou českej AP, Marcelou Stránskou, ako aj s Marikou Mruzkovou, našou neoficiálnou veľvyslankyňou v ČR.

Janské Lázně sa nezapreli, počasie bolo v ten deň dosť pochmúrne a k nám teplomilným nevelmi vlúdne, ale v tej akútnej fáze pomohla terapia „svaťákom“ (vareným vínom) ponúkaným v stánkoch so všeličím možným

rozložených na celom priestranstve pred kolonádou ako súčasť prebiehajúceho kulinárskeho dňa a oslavy 100 rokov českej štátnosti organizovaných Štátnymi liečebnými láznami.

Prijali sme pozvanie pani predsedníčky a večer sme sa spoločne s Károlyom Felegyim (ktorému nikto nehovorí inak ako „Karcsi“) ako zástupcom maďarskej organizácie polio, ďalšími dvoma členmi výboru českej AP – Marikou Mruzkovou a Emilom Chadimom, ako aj pani MUDr. Kateřinou Fabiánovou, Ph.D., zo Štátneho zdravotného ústavu z Prahy zúčastnili na spoločnej večeri v reštaurácii hotela Arnika. Diskutovali sme spoločne o všeličom možnom, najmä však o tom, ako lepšie a intenzívnejšie navzájom spolupracovať či už v rámci nášho stredoeurópskeho priestoru, ale aj na pôde Európskej únie polio, ktorej plnoprávnymi členmi slovenská a česká asociácie sú. Na tomto stretnutí sme spoločne s pani predsedníčkou Marcelou Stránskou oficiálne a slávnostne podpísali Dohodu o spolupráci, uzavretú ešte v minulom roku (písali sme o tom pred rokom).

Sobota bola hlavným dňom Festivalu OOO – začalo to o pol desiatej v Malej sále prezentáciou fotografií všetkých predchádzajúcich ročníkov Festivalu, k dispozícii bola dokonca aj tlačенá brožúra s prehľadom tejto naozaj unikátnej série (ako inak, prezentáciu i brožúru zostavila Marika), o desiatej potom bolo oficiálne otvorenie Festivalu a zhromaždenie členov Asociácie polio. V úvode vystúpili hostia – riaditeľ SLL, Mgr. Martin Voženílek, primárka liečebne dospelých, MUDr. Ivana Uiberlayová, zástupca mesta Janské Lázně Peter Hřebačka, účastníkom sme sa krátko prihovorili aj my dvaja s Karcsim so statusom zahraničných hostí. Pani doktorka Fabiánová prítomných pozvala do Prahy

na konferenciu o PPS a prenosnej detskej obrne, ktorá sa bude konať 24. 10. 2018, v deň vyhlásený Svetovou zdravotníckou organizáciou za Deň boja proti detskej obrne. Predpoludňajšie stretnutie ukončila svojim príhovorom pani PhDr. Marcela Stránská, ktorá Festival OOO tým aj oficiálne otvorila.

Program festivalu pokračoval popoludní v kolonáde otvorením výstavy paličkovanej krajky pani Blaženy Šalomonovej (boli tam naozaj pozoruhodné kúsky!), no a vyvrcholil tradične spoločenským večerom, kde inde, samozrejme, v kolonáde so živou hudbou, tancom a tombolou. Rozchádzali sme sa pred polnocou s pocitom, ako dobre nám bolo a že bude fajn prísť tam niekedy znova.

Nedelňé slnečné ráno bolo už len bodkou za vydareným výletom, po raňajkách sme sa vydali na cestu domov. Súč poučení piatkovou skúsenosťou (hľadanie „ideálneho“ spojenia medzi východiskovou a cieľovou stanicou zadáním priebežných cieľov do navigácie) sme si povedali, že tentoraz to urobíme inak, do navigácie sme si rovno zadali našu domácu adresu a vyrazili sme... Týmto spôsobom sa nám podarilo dostať domov cez Prahu – síce sme ju len trochu lízli po východnom obchvate, ale aj tak, bolo to o viac ako sto kilometrov dlhšie ako naša cesta v piatok. Poučenie: dôverujte vlastnému rozumu.

Štefan Grajčár

Paličky opravdu ševalily

Krásnym obohatením a zpestrením letošního festivalu byla výstava paličkovaných krajek Blaženy Šalomonové. Paní krajkářka přistoupila ke splnění tohoto zadání velmi zodpovědně. Pomocí své rodiny a známých profesionálně

a nápaditě naaranžovala krajkové skvosty do všech vitrín v zadní části kolonády. Okouzlení návštěvníci si mohli prohlédnout půvabná díla od jednoduchých deček přes bižuterii, obrázky s nejrůznějšími motivy, čelenky, klobouky až po nádherného páva, který zdobil společenské šaty či anděly a ozdoby na stromečku v poslední vitrině, který nám připomněl blížící se Vánoce.

V sobotu odpoledne se konala vernisáž, na které předsedkyně AP, paní Marcela Stránská, přiblížila profesní dráhu paní Blaženky, vyjádřila obdiv k této její práci a poblahopřála jí k jejím úspěchům.

Gratulantů a obdivovatelů bylo víc, např. pan starosta Chocně, který výstavu navštívil se svou paní a dalšími obyvateli města, kde

paní Šalomonová bydlí, řekl, že se rád tak hezké akce zúčastnil a že Blaženka je takové jejich sluníčko. Pan Josef Šalomon mluvil o hezkém životě s krajkářkou a poznamenal, jak rád se doma zaposlouchává do ševelení paliček, když jeho paní zrovna tvoří.

Paní Blaženka se postarala ještě o další překvapení – pozvala návštěvníky vernisáže na chutné občerstvení, kde nechybělo ani šampaňské.

Pak se usadila k herdulce a názorně ukázala, jak její krajky vznikají. Paličky se jí v rukách jen míhaly a zpod nich se postupně vynořovaly plátky květů. A ten, kdo se zaposlouchal, opravdu mohl slyšet, jak paličky ševelí...

(mad)

Podruhé na konferenci o polio

Dne 24. října patřil Státní zdravotní ústav Praha obrně a obrněřům. Již ráno se sem sjížděli obrněři, hlavně vozíčkáři, kteří byli odkázáni na přepravní službu. A co se nestalo, hned ráno se pokázil hlavní výtah, To byl signál pro hlavní organizátorku konference MUDr. Kateřinu Fabiánovou, Ph.D., aby situaci urgentně vyřešila, co se jí zanedlouho povedlo. Paní předsedkyně AP, PhDr. Marcela Stránská zastupující spoluorgani-

zátora, se snažila postižené vozíčkáře uklidnit. Potom už jste jenom viděli obrněře s typickou chůzí, jak se snaží co nejrychleji dostat do velké přednáškové síně, kde konference probíhala.

V předsálí nás kromě prezence vítaly s reklamní prezentací zástupkyně SLL Janské Lázně – samotná paní primářka MUDr. Uiberlayová s nám známou organizační zaměstnankyní paní Tancibudkovou. Ta nabízela různé

reklamní předměty a hlavně informovala o bohaté nabídce lázní – léčebných, rehabilitačních a welnes pobytů. A paní primářka měla jedno z hlavních vystoupení na konferenci.

Čas zahájení se blížil, přednášková síň se zaplňovala dalšími účastníky, kteří zde chtěli získat informace o polio pro výkon zdravotnických profesí. Naplnit je měla hlavní témata této odborné konference: Postpoliomyelitický syndrom. Přenosná dětská obrna. Zkušenosti obrnářů.

Hned v úvodu byl 24. říjen uveden jako Světový den polio (World polio day), který je každoročně vyhlašován Světovou zdravotnickou organizací (WHO). Tento den je příležitostí pro světovou populaci připomenout si cíl eradikovat polio a dosáhnout tak světa bez obrn vyvolaných polioviry. Jak symbolické pro naši konferenci!

Po zahájení následovaly jednotlivé přednášky dle programu:

- ▶ **Poliomyelitida – Současná epidemiologická situace** – MUDr. Jitka Částková, CSc., SZÚ
- ▶ **Národní program surveillance poliovirů ve vnějším prostředí** – MUDr. Petra Rainerová, SZÚ
- ▶ **Zkušenosti z Polio poradny a občaný s polio v současnosti** – prof. MUDr. Olga Švestková, Ph.D., přednostka Kliniky rehabilitačního lékařství, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
- ▶ **Příčiny vzniku postpoliomyelitického syndromu a diagnostika** – doc. MUDr. Miluše Havlová, CSc., 1. LF UK
- ▶ **Kvalita života obrnářů na Slovensku – úvodná sonda** – PhDr. Štefan Grajčár, předseda Asociácie polio v SR
- ▶ **Léčba poliomyelitidy a postpoliomyelitického syndromu v Janských Lázních** – MUDr. Ivana Uiberlayová, primářka Lázeň-

ské léčebny dospělých a Odborného léčebného ústavu

- ▶ **Farmakologie postpoliomyelitického syndromu** – doc. MUDr. Miluše Havlová, CSc., 1. LF UK

- ▶ **Co mi polio vzalo a dalo** – MUDr. Eliška Bébrová, 2. LF UK

- ▶ **Vzpomínky na léčení obrny a co z toho plyne** – doc. RNDr. Vladimír Vondřejš, DrSc.

Zabývat se jednotlivými přednáškami na tomto místě by určitě nestačilo. Ale celý průběh konference byl zaznamenán a každý z vás může všechny videozáznamy shlédnout na odkaze: www.szu.cz/tema/prevence/poliomyelitida nebo na www.polio.cz/fotogalerie.

Já sama, a nejenom já, jsem se účastnila i konference organizované už v roce 2015. Byla jsem zvědavá, jaká bude ta letošní. Musím konstatovat, že předčila tu předešlou. Možná tím, že byla teď a zejména atmosférou. Účast nás, obrnářů, byla úžasná. Dá se říct, že naše osazenstvo tvořilo stejnou část jako osazenstvo odborné. A tomuto osazenstvu jsme měli i my co nabídnout. Ať už to bylo zamyšlení Elišky Bébrové, na které jsem navázala i já a nakonec podrobné vzpomínky na léčení obrny v podání Ďádi Vondřejse. V neposlední řadě zastoupení předsedkyně AP Marcely Stránské, které mi na minulé konferenci docela chybělo (tehdy předsedkyní ještě nebyla).

K zdařilému průběhu konference přispěla zejména hlavní organizátorka, dovolím si říct trochu familiárně, naše paní doktorka Kateřina Fabiánová. Její bezprostřední a velice kultivovaný projev nás provázel během celé konference. A že s obrnáři žije, svědčí i šaty, které měla oblečené. Byly to šaty z výstavy Blaženky Šalomonové z Festivalu v Janských Lázních.

Mária Mruzková

Mezinárodní aktivity

Výročné valné zhromaždenie Európskej únie polio v Rheinsbergu

(Převzaté z Informátora AP v SR č. 2/2018)

V dních 15. až 17. 6. 2018 som absolvoval pracovnú cestu do Rheinsbergu, Nemecko, kde som sa dňa 16. 6. 2018 zúčastnil výročného valného zhromaždenia Európskej únie polio (European Polio Union, EPU) a následne 17. 6. 2018 zasadnutia výboru EPU, ktorého členom som od r. 2016. Valného zhromaždenia EPU som sa

zúčastnil ako volený zástupca, predseda Asociácie polio v SR, republikovej špecifickej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých, ale aj ako delegovaný zástupca Asociácie polio pôsobiacej v Českej republike, s ktorou má slovenská Asociácia polio od mája 2017 uzavretú Dohodu o spolupráci.

16. 6. 2018:

Výročné valné zhromaždenie EPU otvorila pani Gurli Nielsen, prezidentka EPU (Dánsko), ktorá v úvode privítala hostí – prof. Arzu On z Turecka a Dr. Med. Petra Brauera z Nemecka, ako aj všetkých účastníkov (spolu s hosťami je ich 47). Oboznámila ďalej prítomných s programom (bol schválený s pripomienkami) a informovala, ktoré členské organizácie EPU sa ospravedlnili a zasadnutia sa nemohli zúčastniť (Írsko, Nórsko, Poľsko), a tiež o tom, že člen výboru John McFarlane sa zo zdravotných dôvodov ospravedlnil tiež, svoj príspevok však poskytol prostredníctvom skype prenosu.

Paul Neuhaus, člen výboru EPU, bol svojou materskou organizáciou Bundesverband Poliomyelitis e. V. potvrdený ako ich oficiálny reprezentant v EPU.

Do funkcie členov výboru boli hlasovaním opätovne potvrdení John McFarlane, Daniel Peltzer, Margret Embry a Erika Gehrig, ktorým v tomto roku uplynulo ich trojročné funkčné obdobie.

Prítomní schválili zápisnicu z výročného valného zhromaždenia EPU, ktoré sa uskutočnilo 24. 6. 2017 v Lobbachu, Nemecko. **Správu o činnosti EPU** za obdobie od júna 2017 do júna 2018 predniesla p. Gurli Nielsen, prezidentka EPU.

Zástupcovia členských organizácií s hlasovacím právom následne schválili správu o hospodárení EPU za rok 2017 (obdobie od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017), návrh rozpočtu na kalendárny rok 2018, ktoré predniesol p. Daniel Peltzer (Belgicko), pokladník EPU. D. Peltzer oboznámil prítomných aj so správou auditorov k hospodáreniu EPU v r. 2017, ktorú delegáti VVZ zobrali na vedomie.

Rôzne:

- Účastníkov VVZ som informoval o konferencii EURORDIS Rare Disease Europe, ktorá sa konala v dňoch 10. až 12. 5. 2018 vo Viedni; na konferencii som sa zúčastnil ako zástupca EPU, ktorá je členskou organizáciou EURORDIS, spolu s Paulom Neuhausom, členom výboru EPU, ktorý tam zastupoval Bundesverband Poliomyelitis e. V. (Nemecko).
- Informoval som ďalej aj o výročnom valnom zhromaždení European Disability Forum, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 26. až 27. 5. 2018 vo Vilniuse a ktorého som sa zúčastnil ako oficiálny delegát za Národnú radu občanov so zdravotným postihnutím v SR.

- p. David Mitchell (V. Británia), člen výboru EPU, informoval prítomných, že Výročné valné zhromaždenie EPU sa v roku 2019 uskutoční v Londýne v dňoch 21. až 22. 6. 2019 ako súčasť osláv 80. výročia založenia British Polio Fellowship.
- Prof. Arzu On (Turecko) následne predstavila zámer zorganizovať svetovú euroázijskú konferenciu o polio a PPS v Antalyi v r. 2020. Oboznámila nás jednak s miestom konania, ale aj s aktuálnou situáciou pacientov s polio a PPS v Turecku – poukázala pritom na fakt, že počet týchto pacientov je v Turecku pomerne vysoký, u starších z nich sa prejavujú symptómy PPS, ale aj ďalších neurologických ochorení (fibromyalgia, syndróm chronickej únavy), ktorým je potrebné venovať pozornosť. Táto skupina pacientov navyše nemá za sebou žiadnu lobby, preto je potrebné ich podporiť a plánovaná konferencia by chcela k tomu prispieť.

Popoludní si prítomní vypočuli príhovor (cez skype) p. Johna McFarlanea, v ktorom informoval najmä o aktuálnom stave rozbiehajúceho sa projektu PoPSyCLE zameraného na podporu riešenia komplexnej starostlivosti o pacientov s polio a PPS v Európe. Ďalšou časťou popoludňajšieho programu VVZ bola prednáška pozvaného hosta Dr. Med. Petra Brauera s názvom „Terapia bolesti u pacientov s PPS – farmaceutické aspekty naliehavého problému“ (účastníci dostali tlačенú verziu prednášky v troch jazykových mutáciách), po ktorej odpovedal na množstvo otázok prítomných. V závere prednášky ešte spomenul, že o tejto téme sa viac môžeme dozvedieť v jeho článku „Verbreitete Irrtümer zum Post-Polio-Syndrom“. Ako vyjadrenie ocenenia za svoje dlhoročné úsilie prispieť k zvyšovaniu povedomia a potrebe zdravotnej starostlivosti o pacientov s polio a PPS si dr. Brauer následne z rúk p. Gurli Nielsen prevzal diplom o udelení Čestného členstva v EPU, čo veľkým potleskom ocenili aj všetci prítomní.

Posledným bodom programu bola prezentácia o kandidatúre organizácie EPE – Baskickej asociácie polio v Španielsku zorganizovať na jeseň 2019 v poradí už 3. kongres o polio a PPS (po Kodani v r. 2011 a Amsterdame v r. 2014) v meste Vitoria – Gasteiz v spolupráci s Rotary International, ktorú mali spoločne p. Mario Feijo Anakabe (EPE)

a Pablo Cervantes (RI). Prítomní delegáti sa k tejto kandidatúre vyjadrili súhlasne a podporili ju.

Týmto sa oficiálny program Výročného valného zhromaždenia EPU naplnil a p. Gurli Nielsen poďakovala všetkým 47 prítomným delegátom (z 15 krajín) za aktívnu účasť a zhromaždenie ukončila.

17. 6. 2018:

V dopoludňajších hodinách sa uskutočnilo zasadnutie výboru EPU za účasti jeho siedmich členov (Gurli Nielsen, Margret Embry, Erika Ge-

hrig, Daniel Peltzer, David Mitchell, Paul Neuhaus, ja) a Philipa Rendtdorfa ako hosta. Z bohatého programu vyberám najdôležitejšie body:

- výbor potvrdil konanie nasledujúceho VVZ EPU v Londýne v ohlásenom termíne,
- potvrdili sme aj konanie kongresu o polio a PPS vo Vitorii – Gasteiz, v súvislosti s tým je však potrebné doriešiť množstvo otázok,
- najbližšie zasadnutie výboru sa uskutoční v Dubline 16. 11. 2018.

Štefan Grajčár

Roční zpráva z výročního valného shromáždění Evropské unie polio (EPU) v Rheinsbergu dne 16. června 2018

Po pečlivém zvážení jsem se rozhodla přimjout jmenování do výboru EPU na výroční valné hromadě 24. června 2017, a to spolu s Pavlem Neuhausem z Německa a Davidem Mitchelem ze Spojeného království. Ve stejné době odstoupil z výboru Philip Rendtorff jako zástupce Dánska. Ten zůstává ve výboru jako zvláštní poradce. Příští den na zasedání výboru mě výbor EPU zvolil za prezidentku EPU. Dalšími členy výboru jsou John McFarlane z Irsku, Daniel Peltzer z Belgie, Margret Embry z Francie, Erika Gehrig ze Švýcarska a Štefan Grajčár ze Slovenska.

Vzhledem k tomu, že záležitosti EPU byly pro mě úplně nové, minulý rok jsem strávila seznamováním s prací, navazováním kontaktů apod. Členové výboru mě v tom velmi podporovali a opravdu musím ocenit spolupráci s nimi. Jsou fantastičtí a velmi tvrdě pracují pro EPU a obrněře vůbec. Jsou velmi akční a kompetentní a převzali na sebe mnoho úkolů. Jsem jim velmi vděčna a vím, že se na jejich pomoc mohu spolehnout kdykoli budu potřebovat.

Je velmi důležité, že EPU pokračuje v šíření znalostí o polio a post polio syndromu. Tyto znalosti se nesmí ztratit. Je tedy nezbytné, aby EPU byla vnímána jako aktivní organizace s programem, který bude důležitý jak pro politiky, zdravotnické profesionály stejně tak jako pro naše členy a všechny obrněře. Poliomyelitida je již téměř vymýcená, ale co s milióny lidí, kteří polio prodělali a kteří denně čelí problémům s post polio syndromem. Kdo se o ně postará, a dostanou nezbytnou lékařskou péči? Víím, že členové výboru EPU velmi usilovně pracují jak na národní, tak na mezinárodní úrovni, aby se zvýšilo povědomí o problémech obrněřů. Zúčastňují se

mnoha setkání, aby se EPU stala známou jako organizace zabývající se problémy poliomyelitidy a post polio syndromu. Avšak i členské organizace EPU musí šířit tyto znalosti a informace. Víím, že země střední a východní Evropy je třeba podpořit, ale jak to máme udělat? Rozeslali jsme pozvánky na účast v EPU organizacím v Chorvatsku, Estonsku, Bulharsku, Makedonii, Albánii a Bosně a Hercegovině. Bohužel dosud odpovědělo jen Chorvatsko, ale to nám nezabrání v tom, abychom se o kontakt s nimi znovu nepokusili. Čím více organizací a zemí bude našimi členy, tím budeme silnější. V současnosti má EPU 31 členských organizací z 20 zemí, a to už je docela impozantní číslo.

Výroční valné shromáždění nám dává výjimečnou příležitost setkat se a sdílet naše zkušenosti. Těším se na setkání s vámi všemi. Jsem si jista, že se můžeme učit jeden od druhého, a že EPU potřebuje impulsy a podporu od všech našich organizací. Je důležité, abychom spolu úzce spolupracovali. Přeshraniční spolupráce je pro nás dobrý nápad. To nám dává výhodné možnosti, abychom využili zkušenosti druhých. Problémy s post polio syndromem jsou stejné v Evropě nebo na jakémkoli jiném místě, kde žijeme. Post polio syndrom musí být rozpoznatelný všude.

Měli jsme dvě schůze výboru, a to 25. června 2017 v Lobbachu a 2. února 2018 v Paříži. Kromě toho jsme měli deset telefonních konferencí. V Paříži jsme diskutovali o budoucnosti EPU. Organizace má některé problémy, které je třeba řešit. Vážnou výzvou je stárnutí a postupné snižování mobility obrněřů. Další výzvou je nedostatek finančních prostředků na podporu aktivit EPU.

Na valném shromáždění v Lobbachu nám John McFarlane řekl o projektu PoPSyCLE. Je to fantastický projekt a mohl by změnit vše pro pacienty po polio. Zatím nevíme, co přinese čas, ale EPU bude velmi vstřícná a budeme podporovat tento projekt.

Začátkem tohoto roku vydalo EPU Zpravodaj č.1/2018 (Newstletter). Margret Embry velmi usilovně pracovala na shromažďování materiálů pro tento zpravodaj. Jsme jí za její úsilí všichni velmi vděční. Pokud máte něco do budoucího Zpravodaje, bude to velmi vítáno, a kontaktujte, prosím, Margret. Vel-

mi ocení, když od vás něco dostane. Byl to zajímavý rok s řadou dobrých diskusí ve výboru a těším se na příští rok. Jedním z našich důležitých úkolů je pokračovat v naší diskusí o budoucnosti EPU. Je ale také nutno diskutovat o strategii v sociálních médiích. Můžeme vás ujistit, že budeme velmi usilovně pracovat. Budeme však od vás, našich členských organizací potřebovat podněty a impulzy. Společně můžeme leccos změnit.

Rheinsberg, 16. června 2018

Gurli Nielsen, prezidentka EPU

Překlad z anglického originálu: M. Novosad

Maďarská Polio Nadace

O tom, že maďarští obrnáři jsou sdružení v této organizaci, víme od našich přátel, kteří jezdí na návštěvy Janských Lázní. Píšeme o tom průběžně i v našem Zpravodaji. Kdybyste se chtěli podívat na jejich internetové stránky, je to – www.polio.hu. Že vůbec, ale vůbec nerozumíte maďarštině? Nevadí, v pravém rohu nahoře se vás google zeptá, jestli chcete otevřenou stránku přeložit. A je to – zkuste to! Dozvíte se o činnosti Maďarské Polio Nadace mnohem víc. Já jsem tak udělala a zaujaly mne dvě aktuální informace:

Uzavření projektu

V roce 2016 vydala Maďarská polio nadace knihu autorky Dr. Nóri Schweitzer (dcery obrnářských rodičů) „Polio 2.0“ se zvláštním zaměřením na vznik a léčbu postpolio syndromu. Od té doby intenzivně pracovali na tom, aby se tato publikace v co největší počtu dostala k lékařům, terapeutům a mezi samotné postižené touto chorobou. Zaměřili se na zpřístupnění této publikace v knihovnách univerzit, vysokých škol (lékařský a fyzioterapeutický výcvik), ve zdravotnických zařízeních a klinikách zabývajících se rehabilitací pohybového ústrojí, čímž se šířily nahromaděné poznatky o této dlouho zapomenuté epidemii a pozdějším výskytu postpoliosyndromu.

V knize je popsáno, co to je polio, akutní fáze onemocnění, fáze zotavování, období funkční stability, najdeme zde popis polioviru, očkování proti poliomyelitidě s dosahem na Maďarsko.

Následují kapitoly o postpolio syndromu (PPS), terapeutické možnosti pro obrnáře, možnosti operace, vhodnosti rehabilitačních pomůcek.

K dokreslení publikace uvádíme:

- Z předmluvy Erzsébet Földesi, místopředsedkyně Národní asociace osob s postižením, též rodilé obrnářky

V XX. století se celý svět bál dětské obrny. Ani mě tento virus neušetřil, v roce 1959 jsem onemocněla v malé bakoňské vesnici. V 60. letech se infekce vyskytují už jen ojediněle díky Sabinovým kapkám. Jenže po zavedení vakcinace byl zanedbán rozvoj znalostí o epidemii a důsledcích lékařského vzdělání a zdravotní péče.

Obrnáři, jako všední hrdinové, pracovali, zakládali rodiny, vychovali děti, ale nezasloužené až do dneška se jim dostávala velmi malá pozornost. V posledních desetiletích bylo nejtěžší získat spolehlivé informace o speciálních problémech, které se u obrnářů musí respektovat při lékařských zákrocích, používání léků, rehabilitaci nebo vytvoření životního způsobu.

Jsem vděčná autorce i sponzorům, kteří umožnili zpracovat veškeré informace o polio a postpoliosyndromu. Chtěla bych poděkovat jménem všech obrnářů Maďarské Polio Nadaci, která vydala tuto knížku se záměrem podat pomocnou ruku jak pro odborníky, tak i pro postižené, aby měli co nejvíc informací o této zapomenuté epidemii a o jejích pozdních následcích.

Ze srdce doporučuji tuto knihu obrnářům a jejich příbuzným, kteří s nimi žijí. A samozřejmě těm, kteří pochybují o užitečnosti očkování. Po přečtení budou mít obraz, jakým problémům se můžou vyhnout milióny lidí očkovaných proti obrně. Je to užitečné i pro humani-

tární organizace, které rozvázají Sabinovi kapky do válčících zemí, a tak zachraňují děti, aby neměli podobný osud, jako my.

A nakonec jsem pyšná na to, že díky naší iniciativě se objevila tato publikace a tak jsme se stali aktivními účastníky historie.

► Ze zadní strany

Obrna byla ve XX. století nejobávanější nemocí. Dnes spojením sil chorobný virus zanikl, ale v padesátých letech byla velká epidemie na celém světě, onemocnělo více než milion osob a jejich každodenní život je ztížen následky této choroby. Žijí ve mně dvě osobnosti: postižené dítě a super žena. Jsem schopná pracovat denně 14 hodin, jen abych kromě mojí práce udělala práci i za ostatní... Jsem taková proto, aby mě neopustili a neodmítali, jak se to stalo při mém onemocnění. Ale jsem z toho zničená.

Tato obrnářská mentalita je důvodem toho, že u velkého procenta se objevil takzvaný post polio syndrom (PPS). Obrnáři o PPS všichni neznají, ale nedělají nic pro to, aby si pomohli.

Ať je krédo obrnářů následující: Už není co ztratit. Budu poslouchat svoje tělo. Budu poslouchat svoje srdce. Budu se starat o sebe tak, jak jsem se starala doteď o jiné. Budu dodržovat omezení, abych si zajistila soběstačnost a udržovala si kvalitu života. I přes PPS jsem

Maďarští obrnáři na zadní straně obálky Polio.2

šťastná a akceptuji to, co vlastně jsem: obrnářka, která přežila polio.

Kniha „Polio.2“ byla vydána v nákladu tisíc kusů. Jejím vyexpedováním se projekt uzavřel.

Svědectví a poučení z očkování

Pod tímto názvem probíhá výstava o historii očkování v Muzeu historie lékařství Semmelweis v Budapešti. Výstava se zaměřuje na ty nejnebezpečnější epidemické choroby, jako třeba polio a černé neštovice. Velkým vývojem bylo, když pod mikroskopem identifikovali viry té potvory a pochopili, jak funguje imunitní systém, a potom vytvořili odborníci očkování. Historie této cesty je naplněná fiasky a úspěchem, ale hlavně je svědectvím a poučením.

S použitím překladu Felegyi Károlya zpracovala M. Mruzková

www.polio.cz

To jsou naše internetové stránky. Sledujete je? Pokud ano, víte, že tam naleznete aktuality z připravovaných a realizovaných akcí a ve Fotogalerii jejich dokumentaci. Z letošního fes-

tivalu tam najdete nejenom vydanou brožuru ale i prezentaci 20 let festivalů Obrnáři obrnářům a o obrnářích. Nechybí fotodokumentace. mm

Vzpomínáme

na naše přátele a kamarády, kteří nás opustili:

Zdeněk **Bureš** z Liberce (83 let)

František **Čechal** z Poděbrad-Pátku (66 let)

Miluše **Foldová** z Prahy 9 (86 let)

PhDr. Hana **Preinhaelterová**, CSc. z Prahy 9 (79 let)

Libuše **Ševrová** z Prahy 2 (70 let)

František **Urban** ze Skalice (71 let)

Ludmila **Váchová** z Prahy 4 (76 let)

Ludmila Váchová byla zakládající členkou Asociace polio v roce 1990 a dlouholetou tajemnicí. V této funkci jí vystřídal až koncem roku 1997 Věra Novotná.

V rámci dotačních řízení Asociaci polio v roce 2018 podpořili

Úřad vlády ČR • Ministerstvo zdravotnictví ČR • Město Janské Lázně

Za podporu při organizování akcí AP děkujeme:

Státním léčebným lázním, s. p. Janské Lázně • Státnímu zdravotnímu ústavu Praha

Pokračování lékařské posudkové služby

Vláda schválila na svém jednání 22. srpna 2018 novelu zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení předloženou Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Ta řeší šalamounskou formou dlouhotrvající problémy v lékařské posudkové službě z důvodu nedostatku lékařů.

Hlavním problémem bylo podle MPSV omezení v zákoně o státní službě, který stanovuje maximální možný věk lékaře pro tuto činnost na 70 let. Dalším zásadním faktorem byla končí výjimka u překročení věku 70 let k 31. prosinci 2018. Výjimka se týkala zhruba 100 posudkových lékařů. Od Nového roku tak hrozil akutní nedostatek lékařských kapacit a došlo by tak k dalšímu vážnému ohrožení nároků pojištěnců a osob se zdravotním postižením.

Ministerstvo práce a sociálních věcí proto navrhlo novelizaci, která od 1. ledna 2019 převede posuzování zdravotního stavu pro účely odvolacího správního řízení v oblasti nepojistných sociálních dávek z posudkových komisí ministerstva práce a sociálních věcí na Českou správu sociálního zabezpečení. To znamená, že

místo posuzování odbornou komisí bude zdravotní stav posuzován lékařem České správy sociálního zabezpečení, což by mělo být v praxi údajně flexibilnější.

Dále se od 1. července 2019 převedou lékaři vykonávající posudkovou činnost z režimu zákona o státní službě do režimu zákoníku práce. Tito lékaři by svou činnost vykonávali na základě pracovněprávního vztahu, tedy i s využitím lékařů působících na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Tento převod bude na bázi dobrovolnosti s tím, že pokud posudkový lékař požádá o uzavření pracovního poměru, musí s ním jeho dosavadní zaměstnavatel pracovní poměr uzavřít. Výhodou tohoto návrhu je, že v pracovněprávních vztazích není žádný věkový limit, a dále to, že sjednávání pracovněprávních vztahů je pružnější a umožňuje též širší využívání kratších pracovních úvazků, což by mělo podle MPSV přispět k většímu zájmu o činnost v lékařské posudkové službě.

Tiskové oddělení MPSV

Zvýšení důchodů od r. 2019

Díky schválení vládní novely zákona o důchodovém pojištění dojde od 1. 1. 2019 ke dvěma změnám. První je zvýšení základní výměry všech důchodů z dosavadních devíti procent na deset procent průměrné mzdy, čímž dojde

ke zvýšení všech priznaných důchodů (starobních, invalidních i pozůstalostních). Druhou změnou je pak zvýšení důchodů pro občany starší 85 let o 1000 korun měsíčně.

Vše o sociálním bydlení

Informace přehledně na jednom místě poskytují nové webové stránky zřízené Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Sociální bydlení patří mezi klíčové priority vlády a chce jej co nejdříve vyřešit. Jelikož je téma sociálního bydlení často diskutovaným tématem nejen mezi občany, zřídilo Ministerstvo práce a sociálních věcí, ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem vnitra, internetové stránky www.socialnibydleni.mpsv.cz.

„Je důležité, aby se měli občané v případě životních a existenčních problémů kam obrátit a získat potřebné informace. Řešení situace sociálního bydlení, z pohledu právního ukotvení, řadím mezi své hlavní priority. V této věci již konám potřebné kroky a jsem ráda, že se nám nyní podařilo ve spolupráci s příslušnými resorty spustit internetové stránky, kde

jsou potřebné informace k dispozici,“ uvedla ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová.

Internetové stránky www.socialnibydleni.mpsv.cz jsou určeny pro občany, obce a neziskové organizace a poskytuje fakta spojená s finanční podporou v bydlení, sociálními dávkami na bydlení, sociální prací, sociálními službami či s investiční podporou sociálního bydlení v ČR. Jsou zde také sdíleny zkušenosti ze šestnácti obcí ČR a jejich rozdílným přístupem k sociálnímu bydlení. Kromě zveřejňovaných aktualit, výzkumů a řady dalších dokumentů je zde také poskytována přímá pomoc prostřednictvím odpovědí na tzv. „často kladené dotazy“.

Stránky vznikly díky projektu „Podpora sociálního bydlení“, v rámci kterého MPSV spolupracuje se šestnácti obcemi. Těm téměř dva

roky poskytuje intenzivní podporu v oblasti sociálního bydlení a sociální práce a jejich zkušenosti slouží jako věcná inspirace pro ostatní města a obce z celé ČR. V případě jakékoliv po-

třeby a dotazů je možné se skrze stránky spojit s Kontaktním centrem Sociálního bydlení a získat tak další užitečné informace.

Tiskové oddělení MPSV

Zvýšení příspěvku na péči ve IV. stupni bylo Výborem schváleno

Dne 24. 10. 2018 projednával Výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny opakovaně senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, sněmovní tisk 160. Jedná se o zákon, kterým se zvyšuje příspěvek na péči ve IV. stupni na 19 200 Kč. Výbor propustil návrh zákona do druhého čtení, ale bohužel neschválil žádný pozměňovací návrh, kterým by došlo ke zvýšení příspěvku na péči ve III. stupni. Poslankyně a poslanci mají připraveno několik pozměňovacích návrhů, které navrhuji zvýšení příspěvku právě ve III. stupni. Nejvíce je preferována částka zvýšení příspěvku na péči ve III. stupni o 4000 Kč.

Členové Výboru diskutovali hlavně o tom, zda má cenu hlasovat na Výboru o jednotlivých pozměňovacích návrzích, když dosud není dohoda mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Ministerstvem financí ČR o finančních prostředcích, které by měly být určeny na financování

zvýšení příspěvku na péči. Nakonec došlo k rozhodnutí, že se o pozměňovacích návrzích na Výboru hlasovalo. Všechny návrhy se týkaly navýšení příspěvku na péči ve III. stupni. Jeden návrh byl na pravidelnou valorizaci částek všech stupňů příspěvku na péči. Členové Výboru žádný pozměňovací návrh neschválili. To ovšem neznamená, že by nakonec Poslanecká sněmovna některý návrh nepřijala. Nepřijetí pozměňovacích návrhů na Výboru dokladuje jen skutečnost, že ještě nedošlo k dohodě poslaneckých klubů na konečné částce zvýšení příspěvku na péči ve III. stupni. Výbor pro sociální politiku schválil postoupení senátního návrhu do druhého čtení Poslanecké sněmovně. To znamená, že také schválil zvýšení příspěvku na péči ve IV. stupni ve výši 19 200 Kč.

Projednávání zákona bude NRZP dále hlídat. Jsme přesvědčeni o tom, že nakonec dojde i na zvýšení příspěvku na péči ve III. stupni.

Mgr. Václav Krása, NRZP

Práva pacientů být informován

Mezi ta nejdůležitější pacientova práva ve vztahu k léčbě patří zejména:

- ▶ Právo na respektování vaší vůle při poskytování zdravotní péče.
- ▶ Právo na informace o vašem zdravotním stavu, zejména pak právo nahlížet do zdravotnické dokumentace, požít si její kopie a opisy či požádat o výpis ze zdravotnické dokumentace, nebo určit okruh lidí, kteří mohou informaci o vašem stavu dostat. Můžete ale také zakázat, aby informace o vašem zdravotním stavu někdo konkrétní dostal, a můžete také vyjádřit svoji svobodnou vůli, že nechcete být informován o podrobnostech o vašem zdravotním stavu.
- ▶ Právo na poskytování zdravotních služeb na náležité odborné úrovni, spolu s právem vybrat si poskytovatele zdravotních služeb, právo na konzultaci/názor jiného zdravotnického zařízení či lékaře (původní poskytovatel je pak povinen zpřístupnit informace o zdravotním stavu, které jsou pro

posouzení nezbytné, ale může tuto službu zpoplatnit).

- ▶ Práva na úctu, důstojné zacházení, ohleduplnost a respektování soukromí.
- ▶ Právo na přítomnost blízké osoby.

Jedním z klíčových práv pacienta je povinnost poskytovatele zdravotní péče vyžádat si jeho svobodný informovaný souhlas s konkrétním výkonem, léčebným či diagnostickým postupem, včetně podáním léků. Toto právo pacienta upravuje jak zákon o zdravotních službách, tak i nový Občanský zákoník. Bez takového souhlasu se až na výjimky stanovené zákonem (například stav nouze či povinné léčení), nesmí provést žádný zásah do tělesné či duševní integrity pacienta. Informovaný souhlas je buď písemný (vyžaduje-li to zákon – například když je pacient léčen v rámci klinické studie či souhlas s hospitalizací) nebo ústní.

V rozhovoru s lékařem by se měl pacient dozvědět zejména:

- ▶ Příčinu a původ nemoci, jsou-li známy, její stadium a předpokládaný vývoj.

- Jaké jsou možnosti léčby, výhody a nevýhody každé z nich a jak vysoká je pravděpodobnost úspěchu každé z nich.
- Jaký lék, proč a za jakým účelem je podáván, o důsledcích a případných omezeních v životosprávě a dosavadnímu způsobu života v souvislosti s užíváním léku, o vedlejší účinky, co v takovém případě dělat, popřípadě na koho se obrátit.
- O všech dalších alternativách léčby, které jsou podloženy vědeckými daty, včetně těch, které nejsou v ČR hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.
- O případných změnách v léčbě/podáváného léku, včetně toho proč lékař změnu navrhuje. Je dobré vědět, že změna může být navržena výhradně z medicínských důvodů, které odráží aktuální zdravotní stav pacienta, nikoli například z ekonomických důvodů toho kterého zdravotnického zařízení. Je jasné, že takového vzorového postupu

není vždy v praxi jednoduché dosáhnout, a to z mnoha příčin jak na straně pacienta, tak také na straně lékaře či dalšího zdravotnického personálu. Bariéry jsou v komunikaci, také v běžném životě a měly bychom si jich být vědomi a pokoušet se je překonávat. Na straně pacienta jde zejména o informační nerovnováhu vůči lékaři, je na „cizí půdě“, nerozumí latinským slovům, laboratorním nálezům. Proto se ptejme, nebojme se žádat vysvětlení. Pokud jsme nervózní, úzkostní a máme strach, že si lékařovy odpovědi a doporučení nebudeme pamatovat, dělejte si poznámky, nebo si sebou do ordinace přiveďte blízkého člověka. Bariéry mohou být ale i na straně lékaře – je přetížený, má málo času na pacienty, je přetížen administrativou, je po noční službě, či jen nemá takovou schopnost vcítit se do úzkostí pacienta.

*Zdroj: PhDr. Ivana Plechatá,
Ústav lékového průvodce
Mgr. Václav Krása, NRZP*

Návrh zákona o rychlosti vozíků

V září byl předložen poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Návrh zákona podali poslanci ČSSD na podnět spolku CZEPA.

Návrh zákona je zcela jednoduchý, mění se pouze povolená rychlost u elektrických invalidních vozíků z rychlosti 6 km v hodině na rychlost 15 km v hodině. Víme, že toto je velmi kontroverzní návrh, protože část lidí se zdravotním postižením tento návrh vítá, druhá část, to je ti lidé, kteří nepoužívají EIV, se domnívají, že to může být rychlost až nebezpečná. V důvodové

zprávě jsou důvody, proč se tento návrh podává. Základním důvodem je skutečnost, že, pokud by nedošlo ke změně zákona, tak všechny vozíky, které by byly konstrukčně schopné vyšší rychlosti než 6 km/h by měly být evidovány jako motorová vozidla. Domníváme se, že rychlost 15 km/h je rychlost poměrně velká, a to na úrovni běhu osoby ve věku 10 let. Vzhledem k nerovnosti povrchu, skutečnosti, že vozíky jezdí především po chodníku, kde je hustý provoz, ale i vzhledem k tomu, že vozíky často řídí lidé s poruchou motoriky, a také lidé, kteří mají omezenou právní subjektivitu, považujeme za důležité, aby došlo k nějakému kompromisu.

Mgr. Václav Krása, NRZP

Stanovisko ke spoluvlastnictví zvláštní pomůcky

NRZP často od vás dostává dotazy, jak je to se spoluvlastnictvím při nákupu zvláštních kompenzačních pomůcek, hrazených z prostředků MPSV ČR, a to v případech, kdy o jednu pomůcku žádá více žadatelů jedné domácnosti. Stanovisko v této věci poslalo Generální ředitelství ÚP ČR.

Stanovisko se netýká pouze automobilů, nýbrž všech pomůcek na zařízení, na které byl poskytnut příspěvek na zakoupení zvláštní po-

můcky. Ze stanoviska vyplývá, že vlastnictví pomůcky je třeba dokládat pouze kupní smlouvou, kde na straně kupujících jsou uvedeni všichni spoluvlastníci (pokud nakupují současně). Pokud jde o automobil, tak do registru vozidel (ten nemá s vlastnictvím nic společného, má pouze funkci evidenční) se registruje pouze jeden provozovatel. Proto není správné, když Úřady práce požadují zapsání všech spoluvlastníků do velkého technického průkazu vozidla. Je však v po-

řádku, že Úřady práce požadují kopii velkého technického průkazu zaslat, neboť je to doklad o tom, že vozidlo z kupní smlouvy skutečně existuje a je zapsáno do registru vozidel, tudíž je provozuschopné, i když je zapsán pouze na jednoho ze spoluvlastníků.

Stanovisko Finančního ředitelství ve věci vrácení DPH u automobilu koupeného více osobami, kterým byl poskytnut příspěvek: Vrácení DPH u nákupu vozidla, koupeného z příspěvku, upravuje ustanovení § 89 zákona o DPH. Z dokumentu jasně vyplývá, že vrácení

daně na jedno vozidlo může být v maximální výši 100 000 korun, přičemž maximální lhůta pro opětovné vrácení daně při nákupu jiného vozidla je 5 let. Současně je možné, aby při přiznání výše příspěvku požádalo vrácení více osob, to je těch osob, kterým byl přiznán příspěvek na jednu společnou pomůcku. Je třeba však upozornit na to, že vrácená výše DPH bude rozpočítána mezi jednotlivé spoluvlastníky a nemůže v souhrnné částce překročit 100 000 korun.

Mgr. Václav Krása, NRZP

Cestování po železnici pro ID III. stupně

Často dostáváme dotazy, jak je to se slevami při cestování po železnici pro příjemce invalidních důchodů III. stupně a držitele průkazů OZP. Pokud jde o průkazy ZTP a ZTP/P, je sleva na jízdném ve všech dopravních prostředcích veřejné hromadné dopravy 75 % u držitelů průkazu ZTP a u průkazu ZTP/P je sleva stejná, ale zároveň průvodce těžce postižené osoby neplatí jízdné žádné s výjimkou místenky, kterou musí zaplatit. Tyto slevy jsou stanoveny v § 36, odst. 2, zákonem č. 329/2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením.

Od 1. 9. 2018 zavádí ČR ve zvláštním jízdném, které je regulováno cenovým Výměrem Ministerstva financí ČR, novou kategorii cestujících, a to „Cestující 65+“. Této skupině cestujících je poskytována sleva 75 % z obvyklého (plného) jízdného ve 2. vozové třídě. Z tohoto důvodu přistoupily České dráhy a.s. k ukončení aplikace IN Důchodce a svým zákazníkům se rozhodly vyplatit poměrnou částku za nemožnost dalšího využití této slevové aplikace.

Bohužel, cenový Výměr MF nepamatuje na cestující, kteří již pobírají nějaký důchod a ještě nedosáhli věku 65 let. České dráhy se těmto cestujícím rozhodly, na základě svého obchodního rozhodnutí, poskytnout komerční slevu na pořízení slevové aplikace IN 50 D za zvýhodněnou cenu pro cestování v 1. i 2. třídě se slevou 50 % z obvyklého jízdného. Níže

naleznete citaci z tarifu, aby bylo jasné, které skupiny cestujících mají na IN 50 D nárok:

- ▶ 140. 3. Aplikace IN 50 D je určena pro cestující do 65 let, kteří pobírají důchod starobní nebo invalidní pro invaliditu 3. stupně nebo osoby ve věku 60 až 65 let, které pobírají vdovský či vdovecký důchod.
- ▶ 140. 3. 1. Žadatel mladší 65 let (do dne, který předchází dni 65. narozenin) je povinen při podání žádosti předložit navíc Rozhodnutí o přiznání důchodu nebo Rozhodnutí o změně důchodu / Oznámení o hromadné úpravě důchodů nebo ústřížku poštovní poukázky Důchody – výplatní doklad, ne staršího než jeden měsíc, nebo potvrzení o pobírání důchodu.
- ▶ 140. 3. 1. 1. Pokud je důchod vyplácen v zahraničí, předloží žadatel do českého jazyka přeložené a úředně ověřené potvrzení o pobírání důchodu. Tato podmínka se nevztahuje na potvrzení vystavená ve slovenském jazyce. Aplikaci IN 50 D lze zakoupit za 550 Kč s platností na 1 rok nebo za 1 490 Kč s platností na 3 roky. Tímto pamatují České dráhy a.s. nejen na důchodce mladší 65 let, ale právě i na osoby s 3. stupněm invalidity, na které CV MF rovněž nepamatuje.

Upozorňujeme, že výše uvedené slevy IN 50 D jsou jenom u dopravce České dráhy a.s. Jak tuto situaci budou řešit ostatní dopravci, zatím nevíme.

Mgr. Václav Krása, NRZP

Provolání Spolku pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v Janských Lázních

Spolek pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v Janských Lázních byl založen dne 31. července 2018 v Janských Lázních. Cílem činnosti spolku je

udržení a rozvoj dlouholeté tradice lázeňství v Janských Lázních v součinnosti s orgány státní správy a samosprávy v ČR i mezinárodními institucemi.

Spolek hodlá zejména:

- ▶ usilovat o zachování kvality poskytované léčebné rehabilitační péče na úrovni odpovídající současným potřebám a trendům; s tím souvisí i udržení vysoké úrovně odbornosti zaměstnanců,
- ▶ usilovat o zachování statutu a podstaty lázeňství v Janských Lázních (udržení místního přírodního léčivého zdroje) a též stávající právní formy podniku,
- ▶ usilovat a dbát o propagaci dobrého jména Janských Lázní s odkazem na mnohaletou tradici zdejšího léčebného lázeňství,
- ▶ zlepšovat informovanost široké veřejnosti o historii i současnosti léčebného lázeňství v Janských Lázních; za tímto účelem chce pořádat konference a semináře a vydávat neperiodické publikace,
- ▶ podílet se na vyhledávání dotačních příležitostí pro rozvoj léčebného lázeňství v Janských Lázních a pomáhat při jejich realizaci,

- ▶ navrhovat orgánům státní správy a samosprávy potřebná legislativní či jiná opatření ve prospěch rozvoje lázeňské péče a lázeňství obecně a posuzovat návrhy opatření, zpracované a předložené jinými orgány či institucemi, které se týkají této problematiky,
- ▶ spolupracovat se spolky a uskupeními s podobnými cíli jak v oblasti zdravotnictví, tak při rozvoji cestovního ruchu v regionu.

Výbor Spolku tvoří:

- ▶ MUDr. Kamal Farhan, poslanec Parlamentu ČR, předseda podvýboru pro ekonomiku ve zdravotnictví, zdravotní pojištění a přímo řízené organizace
- ▶ Ing. Jiří Hradecký, starosta města Janské Lázně
- ▶ Mgr. Michal Šimůnek, předseda pacientské organizace Společnost C-M-T, z.s.
- ▶ Mgr. Martin Voženílek, ředitel Státních léčebných lázní Janské Lázně, státní podnik

Fontána, Srpen 2018

Zbrusu nová trvalá expozice lázeňství

V listopadu byla v Janských Lázních otevřena trvalá expozice věnovaná lázeňství. Historická budova sokolovny, původní lázeňský dům, získala úplně nový háv. Proměnila se v česko-polské centrum lázeňství. Trvalá výstava přiblíží historii česko-polského lázeňského regionu a představuje dobové artefakty.

Po stopách lázeňství

Projekt Po stopách lázeňství propojil středisla v Janských Lázních a polském Szczawno-Zdrój, které jsou od sebe vzdálené pouze 60 kilometrů. Je spolufinancován z Fondu mikroprojektu v Euroregionu Glacensis. *Janské Lázně mají velice bohatou a dlouhou historii a jsou rovněž jedinými lázněmi na české straně Krkonoš. Město Szczawno-Zdrój je turisticky atraktivní díky lázním, které jsou jedním z nejstarších zdravotnických zařízení v Dolnoslezském vojvodství,* říká Zuzana Pichlová ze Státních léčebných lázní Janské Lázně.

Na české straně bylo cílem zrevitalizovat kulturní atraktivitu původního lázeňského domu čp. 55, budovu bývalé sokolovny, zatraktivnit prostory pro expozici a prezentovat společné lázeňské dědictví. Na polské straně bude vybudována historicko-naučná stezka městem, upřesňuje Zuzana Pichlová.

Panství šlechtického rodu

Janské Lázně prošly několika významnými érami během dlouhé historie. Prvním milníkem bylo objevení léčivého pramene, dnes Janského pramene, již v první polovině 11. století.

Další klíčovou etapou pro rozvoj lázeňství bylo 17. a 18. století. Od roku 1675 do roku 1787 byly Janské Lázně součástí panství šlechtického rodu Schwarzenbergů. Pět vládnoucích knížat rozvíjelo vedle plátenictví a tkalcovství léčivé prameny a vybudovalo dvacet domů. Největší péči lázním věnoval první kníže ze Schwarzenbergu Jan Adolf I. Postavil pět domů, novou lázeňskou místnost s dvaceti vanami, opravil zchátralý mlýn a zřídil v něm pokoje. Usiloval o rozšíření vodního bazénu a zvýšení vydatnosti zdejších pramenů. Do roku 1684 v Janských Lázních Schwarzenbergové vybudovali 20 domů.

Kolonáda stojí od roku 1905

Za první republiky byly Janské Lázně vyhledávanými lázněmi, kam se sjížděla tehdejší honorace, tuzemská i zahraniční. Lázeňští hosté podstupovali léčebné koupele v teplé minerální vodě, korzovali po krásném jansko-lázeňském náměstí, popíjeli kávu v secesní Kolonádě. Zděná secesní Kolonáda stojí na svém místě od roku 1905. Za první republiky se v Jan-

ských Lázních, které nebyly pouze lázeňským střediskem, ale také významným centrem zimních sportů, odehrály lyžařské šampionáty. První významné mistrovství se v Janských Lázních uskutečnilo v únoru 1921. Daleko větší význam měly pro celé Československo Středoevropské mezinárodní lyžařské závody 12. až 15. února 1925 v Janských Lázních, uznané v roce 1937 mezinárodní lyžařskou federací FIS jako druhé mistrovství světa v lyžování.

Obrnu léčili, jako první v Evropě

Společně s moderní analýzou složení janskolázeňské vody v roce 1934 přišel další rozvoj léčby. Profesor Oskar Baudisch z USA objevil shodné účinky s vodou ve Warm Springs ve státě Georgia, kde se v té době léčil americký prezident Roosevelt. Na základě jeho doporučení byla v Janských Lázních v roce 1935, jako první v Evropě, zavedena doktorem Viktorem Sellnerem ze Svobody nad Úpou léčba následků dět-

ské obrny (poliomyelitis). V rámci Plánu evropské obnovy po válce mělo dojít k vybudování nového lázeňského komplexu, po událostech v únoru 1948 k tomu však z politických důvodů nedošlo.

Víno a spánek

První kniha, která Janské Lázně přiblížila světu, byla vydaná v roce 1680. Jejím autorem byl císařský královský přísežný zemský fyzik Georg Ignaz Hettmayer. Jmenovala se „Vznik, původ, příležitost, starý popis, působení, užitek a použití prastarých Janských Lázní v Království českém, v Krkonoších, jednu míli vzdálených od královského města Trutnova a ležících v Královéhradeckém kraji.“ Vedle počátků lázni přiblížil tehdy čtenářům výčet nemocí, které je možno v lázních léčit. Lázeňským hostům doporučoval, aby měli stále dobrou náladu, které dosáhnou kromě léčebných kúr také dobrým vínem a spánkem. Stručně uvedl i chemické složení zdejší vody.

krkonossky.denik.cz

... a byli jsme u toho

Slavnostního otevření expozice lázeňství v sobotu 17. listopadu v budově Sokolovny v Janských Lázních se zúčastnilo i několik členů AP. Sokolovnu v novém hávu zdokumentoval pan Pavel Křivka. Přikládáme i fotografii z následné akce Den vína v kolonádě, kde je 1. místopředseda AP Emil Chadima ve společnosti ředitele SLL Mgr. Martina Voženílka a starosty Města Janské Lázně Ing. Jiřího Hradeckého.

Manželé Olga a Jiří Vanišovi Své životy naplnili prací

Manžele Vanišovi znám tak patnáct, dvacet let. Blíže jsem se s nimi seznámila na rekondicích i lázeňských pobytech v Janských Lázních. Vždy působili velice skromně. A přitom jsou to vzdělaní lidé, kapacity ve svých oborech. Hlavně pan docent je známý lékař infekcionista, který se zabýval i problematikou poliomyelitidy v nám známém článku „Poliomyelitida včera, dnes a zítra“. Podrobně v něm popisuje, co je to poliomyelitida – dětská obrna, kdy se o ní poprvé mluvilo, jak probíhaly první epidemie a jaký je stav její globální eradikace. Také se zmiňuje o základnosti onemocnění, které se ukázalo v 80. letech minulého století – o postpoliomyelitickém syndromu. Článek naleznete i na našich webových stránkách a doporučujeme vám ho přečíst. Je základem, který by si mohli nastudovat i současní lékaři, aby věděli o nás víc, hlavně o našem s léty se zhoršujícím postižením po polio.

S manžely Vanišovými jsem si povídala na letošní jarní rekondici v Janských Lázních. Dozvěděla jsem se mnoho nového, mimo jiné další zajímavé informace o léčbě polio v Janských Lázních po skončení 2. světové války.

Také jsem si vzpomněla na zdravotnickou konferenci v Praze v roce 2015, kde vystoupilo několik lékařů, bývalých studentů Doc. Vanišy. Všichni s láskou a úctou vzpomínali na svého pana docenta, na jeho vlídnost a laskavost, s jakou se k nim vždy choval.

Ing. Olga Vanišová, CSc., roz. Morávková

Narodila jsem se v r. 1936 v Mostě a s rodiči, kteří pracovali jako učitelé, jsem bydlela v Litvínově. Náš poklidný život skončil v roce 1938, kdy v důsledku německé okupace Sudet došlo k vystěhování občanů české národnosti. Rodiče se přestěhovali do Prahy, kde našli zaměstnání, ale mě maminka odvezla k babičce do Hradce Králové. V září 1939 byla v sousedním Německu velká epidemie dětské obrny a nákazu do Čech zřejmě zavlekli němečtí vojáci. Onemocněla jsem 26. září 1939. Byla jsem hospitalizována v nemocnici v Hradci Králové s diagnózou kvadruparéza dětské obrny. Maminka pak v Praze rozvázala pracovní poměr a přestěhovala se do Hradce Králové, aby mne mohla opatrovat. Otec zůstal v Praze, ovšem v průběhu následujícího roku došlo k rozvodu rodičů. Můj pobyt v nemocnici byl dlouhodobý, neboť k dětské obrně jsem prodělala ještě několik dětských infekčních nemocí a těžký průběh oboustranného zánětu středního ucha. Po mém návratu z nemocnice maminka ihned začala s každodenní konzumací rybiho tuku, cvičením, koupelí se sušeným řebříčkem podle rady bylinkáře Mikulášky, masážemi a posléze i pokusy o chůzi. Byla jsem pod kontrolou neuroložky MUDr. Mazačové a maminka se mnou pravidelně jezdila do Prahy do ordinace prof. Hněvkovského. Zhruba za rok došlo k výraznému zlepšení v levé části těla a více postiženou zůstala pravá část těla.

Olina v Janských Lázních v roce 1943

V roce 1942 jsem nastoupila do obecné školy. Zhruba kilometrovou vzdálenost mezi domem a školou jsem mohla překonávat pouze s maminkou a to v létě na tříkolce a v zimě na sánkách. Výhodou bylo, že maminka učila ve stejném školním komplexu, do kterého jsem chodila. Problémem se však staly stále přibývajících leteckých náletů a nutnost rychlého přesunu ze školy do nedalekých krytů, což jsem špatně zvládala i za pomoci paní učitelky a spolužáček. Proto mě maminka i s babičkou v polovině roku 1944 přestěhovala do Borohrádku u Holic, kde v té době žila a učila moje teta. Tam jsem bez problémů navštěvovala až do konce války obecnou školu. Po jejím absolvování jsem nastoupila do měšťanské školy a následně jsem byla doporučena ke studiu na Vyšší hospodářské škole (dřívejší Obchodní akademii). Po úspěšně složené maturitní zkoušce jsem za-

V botanické zahradě v Liberci

čala studovat na obchodní fakultě Vysoké školy ekonomické (VŠE) v Praze. Po promoci jsem byla přijata do Výzkumného ústavu obchodu (VÚO) v Praze. Tam jsem se nejprve zabývala problematikou sítě jednotek společného stravování v nově budovaných obytných sídlištích měst různého velikostního typu. Asi po dvou letech práce ve VÚO jsem byla vedením ústavu vyzvána ke studiu vědecké aspirantury na obchodní fakultě VŠE. Po přijímacím pohovoru jsem začala při běžném plnění úkolů ve VÚO postupně absolvovat všechny požadované jazykové i odborné zkoušky a na závěr studia jsem obhájila kandidátskou práci. Jako samostatný vědecko-výzkumný pracovník jsem se v této době zabývala především problematikou centralizované výroby polotovarů a hotových pokrmů. Výstupy mých prací sloužily především k praktickému využití při výstavbě a provozu nových výrobních kapacit centralizované výroby. Ve VÚO jsem pracovala 35 let až do odchodu do důchodu v roce 2003.

A nyní ještě něco k poliu

V srpnu 1945 mi na základě rozhodnutí prof. Hněvkovského byl na ortopedické klinice v Praze operativně zpevněn pravý kotník. Operace se podařila, výrazně se zlepšila chůze a prof. Hněvkovský mi doporučil léčbu v Janských Lázních. Na léčbu jsem nastoupila v létě 1946. V této době již tam jako primářka působila moje neuroložka z Hradce Králové MUDr. Mazáčová. Nastoupila jsem na dětské oddělení, které v této době bylo umístěno v Lázeňském domě v místech, kde se v současné době na-

chází elektrolyčba. Ve dvou místnostech bylo umístěno 30 dětí. K dětským pokojům patřil i dřevěný balkon, na němž jsme často trávili volné chvíle. Jen velmi zřídka jsme hromadně chodili na louku pod malou kolonádou.

Léčba v této době se velmi lišila od léčby současné. Po uvedení lázní znovu do provozu koncem roku 1945, se tu pokračovalo v léčbě metodou Warm Springs. Tato léčba byla převzata z lázní stejného jména ve státě Georgia v USA, kde se léčil dětskou obrnou postižený prezident F. D. Roosevelt. Léčba byla soustředěna především do původního – v pozdějších letech několikrát přestavěného – malého bazénu, který byl ozařován horským sluncem a proto pacienti museli nosit tmavé brýle. Pacienti při léčbě leželi v bazénu na dřevěných lehátkách a terapeuti jim dělali podvodní masáže a cvičení končetin ve vodě. Po návratu z bazénu na pokoj musel pacient ještě alespoň půl hodiny odpočívat v posteli. Další procedurou bylo tzv. pendlování, tj. cvičení se závažím na kladkách a lágrování, tj. polohování kontraktur končetin. Já jsem za nejlepší proceduru vždy považovala velký bazén. Jeho dno bylo v té době pokryto bílými kamínky, mezi kterými protékal Janský pramen. Již od první návštěvy na mě bazén působil magicky. Při plavání v něm jsem vždy měla pocit, že nikdy nebylo žádné polio, že jsem zdravá. Tento pocit jsem nezažila nikdy při plavání v jiných bazénech či v mořské vodě. K významným změnám v léčbě začalo docházet až v roce 1948. Změny vyplývaly ze skutečnosti, že v dubnu 1948 rozhodlo ministerstvo zdravotnictví o tom, že Janské Lázně se stanou specializovaným centrem pro léčení následných stavů po dětské obrně.

Za Dunkánem Olga a Jirka první zprava

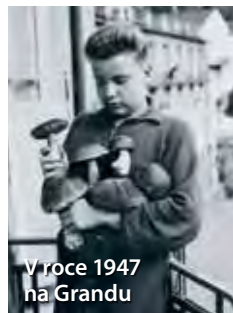
Doc. MUDr. Jiří Vaništa, CSc.

Narozen v roce 1934 v Praze, obrnou onemocněl v roce 1941

Onemocněl jsem na Slovensku v lázeňském městě Piešťany, kde jsme byli na dovolené u příbuzných. Koncem léta jsem náhle dostal vysoké horečky, a když se začaly objevovat obrny, rychle jsme se vrátili do Prahy. Zde byla diagnostikována dětská obrna a následovala hospitalizace na infekčním oddělení nemocnice Bulovka. Ochrnuly mi nejen nohy, ruce, ale i břišní a zádové svaly. Horečky u mne trvaly neobvykle dlouho a tak lékaři pomýšeli i na malárii vzhledem k tomu, že jsem se koupal ve slepých ramenech tehdy ještě neregulované řeky Váh. Po osmi týdnech mne přeložili do dětského doléčovacího ústavu nemocnice v Krči. Zde jsem pobyl jeden rok.

V Krči s námi cvičili, dostávali jsme vitamíny včetně rybího tuku, elektrolyty a snažili se nás co nejdříve postavit na nohy. Po roce se mi obrny rukou zcela upravily, zlepšila se hybnost levé nohy, ale pravá noha zůstala zcela ochrnutá. Usilovně jsem cvičil i doma a naučil se chodit s oporou holí. Po návratu z Krče jsem vynechal 2. třídu a šel hned do 3. třídy obecné školy. Po 4. třídě se tehdy konaly přijímací zkoušky na gymnázium. Bylo to v době německé okupace a zkoušky se dělaly nejen z němčiny ale povinně i z tělocviku. Podařilo se mi zkoušku z tělocviku udělat tak, že jsem místo běhu předepsanou vzdálenost ujel na jízdním kole a na základě toho německý komisař s mým přijetím na gymnázium souhlasil.

V Janských Lázních jsem byl poprvé v roce 1946 s maminkou. Bydleli jsme v Janském Dvoře – tehdy to byl hotel s velkou restaurací a nočním barem v prostorách dnešního malého sálu

V roce 1947
na Grandu

a prodejny Meyra. Chodil jsem do velkého bazénu a tam se vyskytla jedna zlobivá holka, která s oblibou skákala ze zábradlí do vody na koupající se děti. Moje mamka se na tu holčičku moc zlobila a netušila, že to bude později moje žena Olinka. S Olinkou jsme se skamarádili a v době, kdy ona byla před maturitou a já v 1. ročníku vysoké školy, jsme si začali psát. Když se posléze přestěhovala do Prahy, začali jsme spolu navštěvovat kina či divadla – no prostě jsme spolu začali chodit a posléze se z nás stali manželé.

Na gymnáziu mne nejvíce bavily přírodopis a chemie. S blížící se maturitou si však maminka přála, abych se stal lékařem. Radili jsme se o tom s mnoha lékaři. Zatím co prof. Hněvkovský mi studium medicíny vzhledem k mému postižení nedoporučil, prof. Procházka studium doporučil s tím, že v tak širokém oboru jsou možnosti, kdy budu moci v zaměstnání převážně sedět. Přijímací zkoušky na fakultu jsem úspěšně absolvoval. Na podzim 1952 jsem začal z Libně, kde jsme bydleli, denně jezdit městskou dopravou na fakultu nacházející se v okolí Karlova náměstí. S vypětím všech sil jsem zvládal nejen všechny zkoušky, ale i každodenní přesuny z Karlova náměstí na Albertov po známých albertovských schodech, které tehdy ještě neměly žádné zábradlí. Bylo mi jasné, že mnohým z lékařských oborů a to zejména chirurgickým se jako obrnář nebudu moci věnovat.

Od 3. ročníku jsem letní prázdniny vždy trávil v Janských Lázních a zde jsem jako medik pomáhal v ordinacích. Vzpomínám na své prázdninové školitele – primaře Pokorného a docenta Véleho, kteří mne zasvětili do tajů neurologie i rehabilitační medicíny. V Jankách

Jírkova promoce v roce 1958

Mladý doktor Vaništa

devším dětmi s chorobami, které jsou dnes už prakticky neznámé, jako černý kašel, spalničky, zarděnky, plané neštovice, úplavice a infekční žloutenky. Záhy jsem se zapojil i do výzkumné práce. Věnoval jsem se především problematice infekčních žloutenek a novým poznatkům o jejich diagnostice i léčbě. Přednášel jsem na sjezdech Infekcionistačské společnosti a publikoval v lékařských časopisech. V roce 1963 mi přednosta kliniky nabídl místo odborného asistenta a tak jsem začal učit mediky. V roce 1969 jsem získal hodnost kandidáta lékařských věd a v roce 1977 jsem byl jmenován docentem. Spolu s manželkou jsme rádi cestovali a tak jsem v rámci služebních či poznávacích cest navštívil i vzdálené kraje jako Kubu, Koreu, Mongolsko, Středoaasijské republiky nebo západoafrickou Gambii. V roce 1969 jsem pracoval jako lékař československých cestovních kanceláří v Egyptě. Odtud jsem přivezl do vlasti poslední případ poliomyelitidy u českého občana, který se nakazil v zahraničí, když pracoval na stavbě zavražovacího zařízení v egyptské poušti.

jsem se seznámil také s profesorem Jandou, který byl též obrnář a věnoval se neurologii. Byl mým vzorem a tak jsem se rozhodl, že po promoci se budu věnovat tomuto oboru. Při tehdejší umísťňňkovém řízení jsem byl přidělen do pražské Vinohradské nemocnice. Její tehdejší ředitel však rozhodl, že jako tělesně postižený se nejlépe uplatním v Tuchoměřicích, kde měla nemocnice pobočku – léčebnu dlouhodobě nemocných. Tam jsem odmítl nastoupit a rozhodl se, že nastoupím jako lékař v Janských Lázních. Osud však rozhodl jinak. Neočekávaně se uvolnilo místo lékaře na infekční klinice v Praze Na Bulovce a tamní lékaři, manželé Adamovi, do jejichž polioporadny jsem docházel, mne na volné místo upozornili. Obrnáři, kteří v 50. letech leželi na Bulovce, si na tyto lékaře možná vzpomenu.

Tak jsem se v říjnu 1958 stal zaměstnancem nemocnice Na Bulovce. Prvé dva roky jsem pracoval nejen na infekci ale i na interně a neurologii. Chvilí jsem váhal, zda se budu věnovat neurologii nebo infekci, ale nakonec jsem se rozhodl pro obor infekčních nemocí. V roce 1961 jsem složil atestaci z vnitřního lékařství a v roce 1965 nástavbovou atestaci z oboru infekčních nemocí. Náplň tohoto oboru byla tehdy jiná než dnes. Lůžka byla obsazena pře-

V roce 1984 na lodi San Miguel, Gran Canaria

V roce 1980 jsem z lékařské fakulty přešel do Institutu pro další vzdělávání ve zdravotnictví a stal se zde vedoucím Subkatedry infekčních nemocí a na Bulovce přednostou 4. patra infekčního pavilonu. Místo mediků jsem nyní učil i zkoušel lékaře – budoucí specialisty oboru. V 80. letech stále více našich občanů vyjíždělo do zahraničí včetně rozvojových zemí tropů a subtropů. V souvislosti s tím stoupal i počet nemocných, kteří se vrátili ze zahraničí s některou u nás málo známou nemocí. Na mnou vedeném oddělení jsme postupně získávali zkušenosti s léčbou malárie, amébózy, leishmaniózy i jiných exotických nemocí. V roce 1984 jsme na klinice ošetřovali skupinu našich občanů, kteří pracovali jako experti v Angole a po zjetí povstalci museli absolvovat nekončící pochod africkými pralesy. Výsledkem mé práce v této oblasti medicíny je monografie *Základy cestovní medicíny* vydaná v roce 2006.

Bohužel po 60. roce života se i u mne začal pomalu ale jistě rozvíjet postpoliomyelitický

syndrom. Dosud pracující svaly slábly, zvětšovaly se bolesti v zádech a celková hybnost i možnost chůze se pomalu zhoršovaly. Vedení kliniky jsem předal své žákyni doc. Marešové, asi 2 roky jsem pracoval na zkrácený úvazek a v roce 2006 jsem odešel do důchodu. Vzhledem k tomu, že nejen já ale i manželka skončila na vozíku, jsme se přestěhovali na kraj Prahy na Černý Most do bezbariérového domu. Dodnes rádi chodíme do divadla a projíždíme se elektrickými vozíky po okolí svého bydliště.

Co říci na závěr našeho povídání?

Chtěli bychom moc poděkovat našim rodičům, ošetřujícím zdravotníkům a spolupracovníkům ze zaměstnání, že nás podporovali a měli pochopení pro náš hendikep. Jejich přičiněním jsme vzdor našemu postižení polio mohli prožít plnohodnotný život. Naším hlavním smyslem života byla práce, vzájemně jsme si pomáhali, doplňovali se. Bez pomoci své ženy bych nikdy svou úspěšnou kariéru neměl.

Zpracovala M. Mruzková

Letos na rekondici v Janských Lázních

Dva postřehy z rekondice v Karlových Varech

Rekondice proběhla v hotelu Lafonte ve dnech 10. až 16. 6. 2018. V Karlových Varech jsem ještě nebyla, těšila jsem se na známé, ale i na samotné Vary. Měli jsme štěstí na pěkné počasí, které přispělo k dobré pohodě.

V hotelu byl velmi vstřícný personál, jak v jídelně, v recepci, tak i na procedurách. Mohli jsme kdykoli navštívit bazén s příjemně teplou vodou a whirlpool. V hotelu velmi dobře vařili, opravdu chutně. Na úrovni bylo i ubytování v tichém prostředí. Do centra byly 3 stanice autobusem. Na předzahrádce jsme si mohli posedět při dobrém pití.

Pobyt v Karlových Varech se vydařil. Byli jsme po všech stránkách spokojeni. Procedury byly příjemné, prostředí pěkné, jídlo velice dobré. Dobře se o nás starali. S Luďou jsme si i hezky pocvičili. V bazénu byly vířivky a protiproud, rozhýbala jsem tam bolavé koleno.

V nedalekém kostele byl benefiční koncert na pořízení zvonů. Vystoupila tam dirigentka dětského souboru s dětmi, její kolegyně ze stu-

V rámci rekondice jsme navštívili muzeum Becherovky s podrobným výkladem a ochutnávkou tří druhů becherovky. Také jsme vyjeli lanovkou na vyhlídku Diana, kde jsou Karlovy Vary jako na dlani. Prohlédli jsme si zde muzeum motýlů.

Díky Zdeničce Jandusové a jejímu manželovi mohlo pár z nás procestovat široké okolí Varů. Zdeni a Láďo díky moc.

Pobyt neměl chybu. Myslím, že hotel Mas v Sezimově Ústí má konkurenci.

Helena Adamcová

dií Dascha a Ondřej Gregor Brzobohatý. Byl to už třetí koncert, děti měly nastudované písně Daschi, tak zpívaly doprovod, celkově to bylo vydařené. Navštívili jsme karlovarské prameny, lanovkou rozhlednu Dianu, Muzeum Jana Bechera.

Všichni říkali, že se do hotelu Lafonte chtěli vrátet. Luďa pobyt zařídila výborně.

Těšíme se na setkání na Festivalu

Zdenka a Láďa

Příbeh nášho súputníka v TV

Tento rok je v znamení viacerých významných okrúhlych výročí v našich dejinách – slovenských, českých, i tých spoločných, československých, stačí spomenúť roky 1918, 1938, 1948, 1968, 1988. V súvislosti s tým posledným, 50. výročím začiatku okupácie či vstupu vojsk Varšavskej zmluvy na územie Československa, sa tak v slovenskej, ako aj českej verejnoprávnej televízii prezentoval rad rôznych dokumentov, diskusných relácií historikov i osobných svedectiev súčasníkov. Jedným z takýchto dokumentov bol aj päťdielny dokumentárny cyklus Ten okamžik z dielne ČT, obsahujúci jedenásť príbehov ľudí z Prahy a ďalších miest, ktorých 21. august 1968 zastihol na rôznych miestach a v rôznych fázach ich vlastného životného príbehu a ktorých v tom čase zaznamenal aj objektív fotoaparátu. Jedným z protagonistov prezen-

tovaných príbehov je aj náš súputník a kamarát Karel Majer z Prahy, ktorého správa o tom, čo sa v Československu práve deje, zastihla na spiatocnej ceste domov z dovolenky na Kryme, kam vyrazili v troch trabantoch spolu s ďalšími obrnármi. Stojí za to pozrieť si všetky tie dokumenty, nájdete ich na stránke ČT, stačí však len dať do vyhľadávača „ten okamžik“ a ste tam (<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11884254557-ten-okamzik/dily/>, Karlov príbeh je v druhom dieli nazvanom Pohled z východu (<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11884254557-ten-okamzik/217562266540002-pohled-z-vychodu/>). Dokumentárny cyklus sa dočkal aj svojho knižného vydania, publikácia s názvom „Ten okamžik – Můj osmašedesátý“ vyšla v Edícii ČT len nedávno, v auguste tohto roku.

šg

Hvězda 2018

V sobotu 8. září v Oboře Hvězda v Praze 6 se již po 36. konalo sportovní setkání (nejen) vozíčkářů. Všichni, jak účastníci závodu, tak jejich známí, i ostatní hosté, se setkali v prostoru před letohrádkem.

Setkání pořádala Pražská organizace vozíčkářů v čele s předsedkyní Mgr. Jaroslavou Frankovou, která pomohla i se zajištěním dopravy na místo konání i zpět domů zdarma. Akci podpořila Městská část Praha 6 a záštitu převzal

starosta Mgr. Ondřej Kolář. Ten si, jako „předskokan“ vyzkoušel slalom na mechanickém vozíku a nutno říci, nevedl si špatně.

Hned potom se na slalom připravili účastníci závodu z řad vozíčkářů, mezi nimi i členové Asociace polio. A my ostatní, např. předsedkyně Marcela Stránská a místopředseda Emil Chadima, jsme je pozorně sledovali a povzbuzovali. Závodilo se v slalomu, závodě na 1 000 metrů.

Přítomní si kromě závodů mohli zahrát minigolf, ruské kuželky, šipky, laserovou střelnici atd. Také asistenční psi ve výcviku nám předvedli, jak jsou šikovní. Program zde byl pro kaž-

dého, kdo dorazil, každý si nějakou zábavu našel. Ani hlady a žízní jsme netrpěli, k dispozici byl stánek s občerstvením.

Odpoledne uběhlo a na závěr se o zábavu postaralo vystoupení country skupiny Eldorado. Po slavnostním vyhlášení vítězů jsme se rozešli a rozjeli domů s pocitý krásně stráveného odpoledne.

Letos jsme se, jen jako přihlížejíci, zúčastnili poprvé a pod dojemem krásné atmosféry budeme celý rok sbírat odvahu na účast také v soutěžích. Aby nás, reprezentantů Asociace polio, bylo více.

Jaroslava Šebestová

Páté setkání „Šestáků“

Velké Losiny 31. 8. až 2. 9. 2018

Rok se s rokem sešel a „šestáci“ se sešli se „šestáky“. Organizací našeho srazu se i letos ujali osvědčení organizátoři Zdeněk Špalek s Tamarou Kubicovou – Pospíšilovou a za slovenské obrnáře Ondrej Mocko.

Ubytování tradičně bylo zajištěné na Horince, i když letos poprvé s docela zásadním problémem. Nerezervovali nám náš objednaný termín, museli jsme měnit datum a tím pádem někteří již přihlášení účastníci nemohli přijet. Naopak ale zase těm, kteří dříve nemohli, to pomohlo k účasti. Takže pro jednoho dobré, pro druhé špatné. Část ubytovaných byla ve Švihákově lázeňském, který už také patří k našim srazům.

Nic už nebránilo tomu prožít tři krásné a pohodové dny ve Velkých Losinách. A taky že to stálo za to. Po příjezdu do Losin většina vzala útokem cukrárnu Pralinku, které se prostě nedá odolat. A taky máte jistotu, že tam potkáte někoho z kamarádů.

Šmejdění Losinami je taky prima záležitost, protože děláte tak nějak přirozeně něco pro své zdraví a ještě u toho stačíte povídat a sbírat informace, co se za ten rok změnilo. Ani restaurace u Mrázků nebyla ušetřena našeho nájezdu. Tam totiž taky vřdycky někoho potkáte. Prostě o víkend u setkání je nás všude plno.

Osvědčené místo na večerní posezení pizzerii Istrie jsme samozřejmě nevynechali, a tak si tam s námi po dva večery opět užili. A kytary u toho nechyběly. No, a abychom to neměli všechno jak v zajetých kolejích, vymysleli si na nás organizátoři „hymnu“ srazu. Píseň Aj tak

jsme stále frajeri od Petera Nagye nás fakt vystihuje. Všichni dostali při příchodu text a zpívali jako o život. Někaké nedostatky jsme tam teda měli, ale za rok už to určitě bude sehraná zpívající frajerská parta.

Sobotní program srazu už je také tradiční. Exkurze na „šestce“, vzpomínka na hřbitově a odpoledne již třetí ročník mezinárodního turnaje v minigolfu. A že ten stál letos za to. Za účasti hráčů z Čech, Moravy, Slezska, Slovenska a Maďarska se sestavily tři vyrovnané týmy a začal litý boj o vítězství. Všechno ale v duchu fair play. Letošní turnaj v minigolfu měl vzestupnou tendenci. Zvítězili všichni, kteří se zúčastnili. Diváci povzbuzovali, doplňování tekutin nevázlo, hecování bylo taky přiměřené, co víc si přát. Ale vítězný tým mohl být jen jeden. A byl to tým hráčů z Čech, Moravy, Slovenska a Maďarska se svou skoro již také tradiční kapitánkou Tamarou.

Hranice pro nás nic neznamenaají. Je to jen čára mezi námi. Vyhlášení vítězů a předání cen proběhlo při večerním posezení v Istrii. Ale než k tomu došlo, ještě jsme absolvovali sváteční večeri na „trojce“, Elišce.

Tak jak začal pátek, stejně končila i neděle. Kávou a dobrotami u cukrárny Pralinky.

Snad můžu mluvit za všechny, že se nám to setkání v podhůří Jeseníků, v našich Velkých Losinách, opět vydařilo. Upřímný dík všem, kteří se o to zasloužili.

A pozor! V roce 2019 si rezervujte v kalendáři termín srazu na 6. až 9. 6. 2019.

TK

Kulinářský den v Janských Lázních

Letos měl obrnářský Festival obrovské štěstí. Předehrou mu byla kulinářská slavnost k počtě sv. Václava, kterou uspořádaly Státní léčebné lázně, ale řekněme si to rovnou, byla to paní Irena Korytářová, profesí kulturní referentka SLL.

Taková akce se může jevit jako velmi jednoduchá věc – shromáždí se spousta jídla s pomocí někoho, kdo jej připraví a pak někoho, kdo si ho nakoupí a sní. Nejlépe s nějakou další atrakcí k nalákání přítomných. A také někoho, kdo vás bude mít rád a zařídí, aby sluníčko na všechno dohlíželo. Samozřejmě, potřebujete, aby někdo zařídil, aby bylo přítomno jídlo, které bude také lidi bavit. A zároveň potřebujete program pro nacpaného člověka, který se chce bavit. A pak si potřebujete někde odpočinout, nejlépe na lavičkách v kolonádě, a potkávat se se známými a kamarády.

A jste-li rodina, tak „zbavit“ se dětí! Takové to malování na obličeje, nebo luxusní Unavovadlo, kde si váš prcek koupí krásně vysoustruže-

nou kouli tak akorát do ruky a pustí jí koridorem trubek a celý říční ji na konci chytí! Perfektní.

Kdo potravu přijímá, bude ji i vylučovat. Na takových akcích to bývá ošemetné, ale janskolázeňské zázemí je přímo luxusní. Bohužel taková akce vyprodukuje spoustu odpadu. Ne každé jídlo se dá vzít jednoduše do ruky, o nápojích nemluvě, takže koše budou přetékát kelímky a tácky. Bohužel. A leckdo z návštěvníků bude mít oprávněný pocit, že by se mělo možná i třídit. Tak nikdo je třídit nebude. Bohužel. A bude mávat kartami. Bohužel. Ale všechno je proces a sbírání zkušeností. Podstatné je, že existuje spousta lidí, kteří si takový den prostě úplně normálně užijí. Neremcají, najdou si stánky s jídlem, které jim chutná, udělají si prima odpoledne.

Tak o tom jsem ve zprávě o kulinářském dni chtěla informovat. Že za takovým vítězstvím, které není zadarmo, je nekonečná práce. A radost nás, kteří si den užíváme.

MS

Velkolosinské pralinky

Nemyslel jsem si, že velkolosinské pralinky mají takovou obrovskou reklamu a jsou tak super. A to i přesto, že jsem se jednou na 28. 9. zatloul do Velkých Losin na „Čokofest“. Vše tam bylo z čokolády, dokonce i čokoládové buřty. Bylo to šíleně lákavé, ale bohužel to vyžaduje hluboko sáhnout do peněženky. Je to taková zajímavůstka.

Velké Losiny v současnosti tedy nelákají jen zámkem, lázněmi nebo proslulou ruční papírnou. Lidé se tu zastavují v cukrárně, která láká zejména Velkolosinskými pralinkami, které vznikají v centru obce v dílně Jany Kašparové. Jde o pestrou nabídku čokoládových bonbonů s různorodou náplní, ze kterých si vybere opravdu každý. Vyrábí se tu a prodávají zákusky mno-

ha druhů a jako místní specialita – Velkolosinské koláče. Vše je ručně a s láskou vyrobené, vždy čerstvé a voňavé. Pralinky ve spojení s krabičkou z místní nejstarší ruční papírny v ČR – Velké Losiny tvoří velice unikátní a originální suvenýr.

Mirek Novosad

Verva na Tyfloartu

Měla jsem koncem září napilno. Dvě akce, na které jsem se moc těšila, na sebe navazovaly tak těsně, že to málem nešlo zvládnout. Jenže když se chce, tak jde všechno. Ta jedna akce – to byla rekondice AP v Jánkách a tu, samozřejmě, si nenechám ujít.

Ta druhá, či vlastně časově první, byl tzv. Tyfloart, na který pozvala naše divadélko Verva

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS). A to bylo také lákavé pozvání a musím říci, že očekávání organizátoři nezklamali. Hostitelem bylo staroslavné moravské město Vsetín a vzali to tam opravdu nejen vážně, ale i nevázně. Ta vážná část byla dokonce za přítomnosti hejtmána kraje (pan hejtman oficiálně zahájil a neoficiálně složil poklonu

celému SONSu a také jeho velmi půvabné předsedkyni). Ta méně vážná část byla opravdu „nabitá“ – exkurze do výroby skleněných vánočních ozdob (s možností prohlídky i pro zrakově postižené, takže řada z účastníků byla lehce opeřená třpytkami, které si pilně prohlíželi prstíky), s další návštěvou palírný Jelínek, kde si panáčka dal i můj kamarád, zapříšahlý abstinents, a pak si koupil celou lahvinku – samozřejmě jako prevenci nachlazení. Podívali jsme se i do muzea, kde měli připravený výklad speciálně pro zrakově postižené. Prohlídka moc hezkého městského parku dodala ještě větší chuť k jídlu, které připravili místní budoucí kuchaři – a že z nich budou mistři dobrot (třeba svíčková byla jak od maminky). Večerní

program připravili místní dvě skvělé cimbálovky i účastníci sami. Na jevišti místního pěkného kulturního domu se střídali zpěváci, kapely i recitátoři. Některé jsme už z předchozích Tyfloartů znali – třeba folklórní skupinu Pastelky nebo hudební skupinu Pomelo, jiní byli pro nás noví a všichni byli nejméně moc dobří. My jsme přispěli svou „troškou do mlýna“ pásmem mírně rozverných starofrancouzských veršů a písní (a oficiální hosté se vůbec netvářili oficiálně). Takže sečteno a podtrženo – bylo to moc fajn a skládám tímto poklonu organizátorům, protože vše klapalo dokonale a všichni byli na konci mírně unavení, ale moc spokojení a natěšení, že se napřesrok zase sejdem.

L. Zušťáková

Vrátili jsme se do Klimkovic

V loňském roce, kdy se konal poprvé rekondiční pobyt v Klimkovicích, jsme se s kamarádkami rozhodly, že vyzkoušíme, jak to funguje v jiných lázních. A jaké to bylo, jste se mohli dočíst ve Zpravodaji 3-4 2017.

Protože nám se tam líbilo, s kamarádkou Maruškou jsme se letos vrátili. Všechno opět probíhalo k naší velké spokojenosti. Ať se to týkalo bydlení, stravy a samozřejmě i procedur. Kromě takových, na které jsme zvyklí z Janských Lázní, se zde využívá také přírodní léčivý zdroj – jodobromová solanka. Pro zajímavost, v Evropě se jodobromová solanka vyskytuje pouze v Itálii, Rakousku, jižním Polsku a ta nejučinnější je právě na Ostravsku. A individuální celotělové koupele s následným odpočinkem na lůžku – to byl fantastický relax.

Kromě léčení je zde i velká nabídka kulturně-společenských pořadů, denně se koná nějaká akce. My s Maruškou jsme si užily dva hudební večery a samozřejmě i posezení s ve-

doucím rekondice E. Chadimou a ostatními účastníky. A také každodenní kávu s moučnickem v Café Kolonáda.

I když nám letos počasí tolik neprálo, přece jenom jsme vyrazily i na procházky po okolním parku a lese. Je tam stezka pro vozičkáře s různými zastaveními a naučnými tabulemi. A jedna z nich mě obzvlášť zaujala „Spisovno-ponašimsko-hanácký“ slovník. A tak jsem se dozvěděla, že „po našimu“ se trošku řekne kapečka, zedník muloř, odtamtud tamstela, nepořádek bajzel, koleje glajzy, vlak do práce cug do werku atd.

A ještě jeden zážitek jsme měly. Týden pobytu skončil, my nasedly do autobusu a vydaly se na cestu na nádraží. To jsme ale nevěděly, do jakého autobusu jsme sedly! Byl to historicky první elektrobuses ze Svinova do Klimkovic. Dopravní podnik Ostrava jako první v ČR tento den zahájil provoz elektrobusesů s novou technologií, která umožňuje ultrarychlé dobíjení. A jak jsme se to dozvěděly? V autobuse nás oslovil redaktor nějakých místních novin, všechno nám pověděl a udělal s námi rozhovor – jak se nám cesta líbí, proč myslíme, že se autobusy zavádí atd. A proč – to je vlastně to základní – čistota ovzduší. Tak to může přesvědčit i ty nevěřící, kteří tvrdí – přece nepojedu z Prahy dýchat vzduch do Ostravy!

A že je tam i okolí krásné, to dokládá přiložený snímek.

J. Šebestová

Kouzlo okamžiku

Jágr? Ano, vidíte dobře!

Byla jsem na návštěvě v Klimkovicích. Chtěli jsme se podívat na prezentaci elektrického skládacího vozíku. Seděli jsme už při kávičku, když přišla Maruška, že je tu Jágr a jde zrovna k recepci. Já říkám, že by bylo super se s ním vyfotit do Zpravodaje. Na to Jana Tichá nelenila a rychle se vydala za ním. A měla štěstí, zastihla ho a on, i když velmi spěchal, svolil, aby se spolu vyfotografovali...

(mm)

Jednoduché a účelné

Tak znělo nejčastější hodnocení nového typu lehkého skládacího elektrického invalidního vozíku, který si mohli z blízka prohlédnout i vyzkoušet účastníci naší podzimní rekonvice v Klimkovicím sanatoriu. Předvedla jim ho paní Lucie Kopřivová, obchodní manažerka firmy FLEXiThrone.

Dozvěděli jsme se od ní, že tyto vozíky se vyrábějí asi pět let, v Číně, na amerických licencích, pro americký trh. Pro Evropu jsou certifikovány od roku 2016, a od roku 2017 jsou k dostání i v Česku. V Evropě působí 14 distributorů této

firmy, celosvětově 44, paní Lucie je jednou z nich.

Při prezentaci zaujala hlavně snadnost, s jakou lze vozík složit – během vteřiny, bez nutnosti jakékoliv demontáže. A také proměnit vozík elektrický na mechanický. Nebo kráčet s joystickem v ruce vedle vozíku. Je vidět, že výrobci kladli důraz na jednoduchost a účelnost manipulace, všechno se dá lehce odpojit i připojit, přizpůsobit potřebám uživatele. K dodání je do 14 dnů od objednávky.

Mnoho odborných údajů obsahuje leták, z kterého vybíráme.

FLEXiThrone

- Lehké elektrické vozíky eThrone se snadno složí, během jediné vteřiny, bez nutnosti demontáže. Umožní vám snadnou přepravu v kufru nebo za sedadlem automobilu.
- Váží pouze 27 až 31 kg včetně baterie, to ulehčuje manipulaci a skladování.
- Složený vozík je velmi skladný, je úzký pouze 35 cm. Je možné ho uložit pod postel nebo postavit za dveře. Složený vozík stojí sám.
- Vozíky pracují s lehkou moderní dobíjecí LiFe PO litinovou baterií, dojezd je až 28 km.

Další podrobnosti ráda poskytne sama paní Lucie. Vzděláním je zdravotnice, v její nejbližší rodině jsou i obrnáři, má tedy k této tématice velice blízko.

V případě zájmu ji neváhejte kontaktovat:
Lucie Kopřivová, obchodní manažerka
e-mail: Koprivova@FlexiThrone.cz,
tel.: 604 800 716, www.flexithrone.cz

(mad)

Někteří obrnáři se s tímto vozíkem setkali už dříve. Ještě v červnu nám napsala Alena Zrůnková z Kopřivnice:

V posledním Zpravodaji byl vytištěn mini-skútr firmy Meyra. Je dobrý, otočí se na 50 cm, na doma výborný. Jela jsem na něm v ostravské prodejně Meyra.

Ale podívejte se na obrázek. Toto je super. Paní Lucie Kopřivová, která jej dováží, nám předvedla vozík na sportovních hrách invalidů. Maličký a šikovný. Když se složí, je z toho nákupní taška. Složení jedním tahem, ale hlavně ta váha – 20 kg ne 80 kg. Možná, že by to pár lidiček zajímalo.

Osvobozené divadlo očima Alexandra Paula

Tak se jmenovala výstava výběru fotografií z historických negativů divadelních představení i zákulisí slavných V+W. Konala se v Galerii moderního umění v Roudnici nad Labem a pozvala nás na ni kurátorka výstavy, naše předsedkyně Marcela Stránská.

A tak jsme se 11. října, po kávě a zákusku na roudnickém Karlově náměstí, vydali do Galerie prohlédnout si vystavené fotografie. Náramně jsme se při tom bavili hádáním, který herec to na fotografii je, protože popis tam nebyl. Bylo to záměrné, aby si návštěvník vyzkoušel svou paměť. Až na malé výjimky jsme uspěli.

V 17 hodin začala beseda s autory výstavy – Marcelou a jejím manželem, Prokopem Paulem. Marcela nás seznámila nejen s živo-

topisem a prací fotografa Alexandra Paula, ale připomněla i jeho tchána, Jindřicha Zelenku, vlastně zakladatele dynastie fotografů. Tomuto umění totiž propadli i všichni čtyři synové A. Paula. Její povídání prokládal vtipnými historkami a vzpomínkami na otce i dědečka její manžel.

Bylo to velice zajímavé, bohužel jsme museli odejít dříve, aby nám neujel vlak. Ještě že jsme si mohli chybějící informace najít na webových stránkách Atelieru Paul. Jak jsem se zde dozvěděla, archiv obsahuje cca 107 000 originálních snímků, které dokumentují téměř 100 let fotografického dění. Takže vlastně 100 let republiky, jejíž výročí vzniku jsme si letos připomněli.

J. Šebestová

Košík představuje klub Plná péče

Dotované potraviny pro seniory a hendikepované, doprava zdarma

Chleba pod deset korun, mléko za méně než 12 korun. Cena dopravy se zároveň odečte jako sleva od dalšího nákupu. E-shop s potravinami Košík.cz připravil pro všechny seniory nad 65 let a držitele průkazů ZTP a ZTP/P nový klub „Plná péče“. Reaguje tak nejen na jejich omezené možnosti nakupovat v kamenných obchodech, ale také rostoucí životní náklady i snižující se dostupnost prodejen s potravinami v regionech. Členové klubu mohou využít vynesení nákupu do patra zdarma, pomoc s jeho vybalením, ale také telefonickou asistenci při nákupu. Patronem klubu se stalo Konto Bariéry se svým programem SenSen.

Klub nabídne svým členům pro začátek desítku základních potravin za trvale nízkou cenu – až o 33 % levněji. Jejich počet se bude rozšiřovat, cílem je postupně zvýhodnit více produktů včetně drogistického zboží nebo třeba granulí pro domácí mazlíčky. Doprava zdarma je pro členy klubu Plná péče nastavena od pondělí do čtvrtka od 9 do 16 hodin. Objednávání mimo tento časový slot je zpoplatněno dle běžných tarifů.

Klub funguje pro všechny závozevské oblasti. Aktivace klubového účtu probíhá přes zákaznickou linku, ověření průkazu ZTP či ZTP/P anebo věku narození na základě libovolného průkazu provedou kurýři při předání nákupu. Kurýři budou mít zároveň na obsluhu seniorů vyčleněno více času, takže jim mohou případně pomoci s vybalením nákupu.

Partnerem projektu je Konto Bariéry a program SenSen (Senzáčnickí senioři). Ten pomůže Košíku se získáváním zpětné vazby na nastavení klubových podmínek a bude se podílet na dalším formování klubu.

Košík.cz je e-shop s potravinami, drogerií a potřebami pro domácnost. Z více než 15 000 položek mohou vybírat čtyři miliony zákazníků v Praze a středních Čechách, na Plzeňsku, Liberecku, Ústecku, v Hradci Králové a na Pardubicku, ale také v okolí Teplic, Mostu a Chomutova.

Projekt SenSen je platforma pro více než stovku seniorských klubů a organizací z celé České republiky. Spojuje tisíce seniorů, kteří nechtějí jen odpočívat a přijímat cizí pomoc.

Za kolik členové klubu Plná péče nakoupí základní potraviny?

Výrobek	Cena pro členy klubu Plná péče	Sleva
Houska 50 g	1,50 Kč	21 %
Mléko polotučné 1,5 l	11,90 Kč	34 %
Máslo 250 g	44,90 Kč	10 %
Chléb konzumní kmínový 500 g	9,90 Kč	34 %
Eidam 45% 100 g	17,90 Kč	31 %
Mléčná čokoláda 100 g	29,90 Kč	25 %
Minerálka Magnesia 1,5 l	11,90 Kč	25 %
Pražská šunka 100 g	16,90 Kč	15 %
Toaletní papír 3 vrstvy 8 rolí	34,90 Kč	27 %
Jihlavanka Standard originál 150 g	39,90 Kč	20 %

František Brož, Helpnet.cz

Co potřebujete k registraci?

1. Věk 65 let a více nebo průkaz TP, ZTP, ZTP/P
2. Krátký telefonát na zákaznickou linku 226 220 500
3. Nakoupit
4. Při převzetí nákupu ukázat kurýrovi průkaz ZTP anebo občanský průkaz pro ověření věku.

www.kosik.cz

Novinky ze Ženevy

Jarní ženevský autosalon představil největší automobilové novinky pro letošní rok. Handicapovaní se mají na co těšit.

Mezi novinkami nechyběly například nový Citroën Berlingo, nová Kia cee'd nebo studie ukazující, jak asi bude vypadat malé SUV od Škodovky. Automobilky opět předvedly i své vize mobility budoucnosti. Podle všeho se blíží doba, kdy auta budou jezdit sama (možná i létat), dostanou plošiny pro snadné nastupování a u zásuvky „natankují“ elektřinu.

Citroën Berlingo patří mezi vozíčkáři k velmi oblíbeným autům. Vyniká prostornou karoserií kombíku se zvýšenou střechou, jeho zadní dveře jsou posuvné a není problém do něj nainstalovat plošinu pro nájezd přes páté dveře. V Ženevě Citroën představil novou generaci berlinga. Dostala pro tuto francouzskou značku typické úzké hlavní světlomety a také dvě délky karoserie. Kratší varianta je dlouhá 4,4 metru, delší se roztáhla na 4,75 metru.

Někteří handicapovaní řidiči však dávají přednost klasickému kombíku. Zajímavou novinkou je pro ně nová Kia cee'd, která se na ženevském výstavišti představila jak v kratší, pětidveřové verzi, tak i jako praktičtější kombík. Ten je konkurencí pro vozy Škoda Octavia nebo Hyundai i30.

Mladoboleslavská značka přivezla do Ženevy ukázat studii Vision X. Za několik měsíců pak představí sériovou verzi tohoto malého SUV. Trend je jasný – nejen Škoda nabídne vedle běžných aut také ucelenou nabídku vozů s vyšší karoserií. Velký Kodiaq a prostřední Karoq proto dostanou menšího sourozence.

Samostatnou kapitolou jsou na velkých automobilových výstavách, mezi něž Ženeva patří, studie vozů budoucnosti. Mezi výhledy na nejbližší léta patří stále se prodlužující řada elektromobilů všech značek. Škoda v Ženevě prozradila, že do roku 2025 představí pět různých elektromobilů.

V Brně vzniká videoprůvodce pro osoby se sníženou mobilitou a na vozíku

Již druhým rokem vytváří brněnský spolek ParaCENTRUM Fenix v rámci projektu HandMedia krátká instruktážní videa o přístupnosti různých veřejných objektů ve městě. Jejich cílem je poskytnout vizuální informaci všem obča-

Asi největší poprask způsobil na výstavišti koncept, který společně připravila letecká společnost Airbus, italská karosárna Italdesign a Audi. Jedná se o koncepci mobility budoucnosti, jejímž základem je obří dron. Další díly tvoří kabina a samostatný podvozek. Majiteli auta patří jen kabina. Pro svou dopravu by si vždy objednal buď dron, nebo podvozek. Ten ho automaticky přepraví do cíle cesty. Samozřejmě bez řidičova zásahu.

Renault EZ-GO má plošinu, po které vozíčkář snadno nájede na palubu tohoto autonomního vozidla bez řidiče.

Autonomních vozů bylo ostatně na ženevském autosalonu k vidění více. Renault například ukázal studii EZ-GO. Ta počítá s tím, že se po městech budou pohybovat automaticky řízená auta bez šoférů, podle francouzské značky půjde o automobilové roboty. A jelikož nezapomíná na skutečnost, že do takového vozidla budou chtít nastoupit maminky s kočárky, vydělají na tom i vozíčkáři. Auto má totiž nájedovou plošinu a uvnitř prostor pro vozík.

Petr Buček, Můžeš 5/2018

nům se zdravotním postižením o bezbariérové dostupnosti prostorů, které hodlají navštívit, a tím snížit jejich obavy, že některé objekty jsou pro ně nepřístupné, a že se nebudou umět v nich orientovat.

„Natáčíme a dokumentujeme veřejné budovy a veřejné prostory z hlediska jejich přístupnosti pro osoby se sníženou mobilitou a na vozíku. Vytváříme krátké 3 až 5 minutové videoprůvodce. Tato videa jsou umístěna na webových stránkách daných objektů, součástí veřejných map a k volnému zhlédnutí na sociálních sítích. Před návštěvou vybraného objektu si může uživatel videoprůvodce prohlédnout a získat cenné informace,“ uvádí koordinátorka projektu Alena Jankotová.

Videoprůvodce seznámí potenciálního návštěvníka s reálnou situací o přístupnosti v natočeném objektu. Předává vizuální informaci, kterou si může uživatel sám zpracovat a vyhodnotit na základě svých možností a potřeb. Videoprůvodce dokumentuje důležité technické údaje (rozměry dveří výtahu, sklon podlah apod.) v natočeném objektu. Uživatel tedy získává dopředu přesné parametry krizových míst a není pak zaschočen nečekanou překážkou.

Videa jsou zpracována samotnými vozíkáři. To je zárukou, že jsou mapována v objektu místa, která autoři dokumentu považují za klíčová.

„Druhým cílem našeho projektu je, že vozíkáři – členové našeho týmu a klienti ParaCENTRA Fenix – se díky této činnosti seznámí s nejmodernější technologií v oblasti zpracování videa. Objevují nový obor, stávají se této činnosti technologicky zdatnými, schopní obstát na trhu práce,“ dodává Alena Jankotová.

Informaci o projektu, jehož patronem je heřec a moderátor Aleš Zbořil, a odkazy na všechna dosud natočená videa najdou zájemci na adrese <http://handmedia.cz>. Jako nejnovější jsou zde vypíchnuta videa:

1. Hvězdárna a planetárium Brno
 2. Hlavní vlakové nádraží Brno
 3. Aquapark Kohoutovice
 4. Magistrát města Brna, Koliště 19
 5. Poliklinika Bílý Dům Brno, Žerotínovo nám.
- Projekt podpořilo statutární město Brno, videa jsou umístěna i na jeho mapě přístupnosti města Brna. Kromě toho videoprůvodce sdílí také aplikace Vozejkmap. Pokud projekt někoho zaujal a má zájem na něm spolupracovat, nechtě kontaktuje organizátory.

Helpnet.cz

Senioři touží po společnosti. Pomohou Hlídačky.cz

„Hledáme pomoc v domácnosti u dědečka, 77 let. Děda je soběstačný, jezdí i autem a vyřídí si prozatím sám vše, co potřebuje. Jen ty domácí práce nezvládá a konečně si nechá pomoci... Jde nám o to, že v budoucnu může potřebovat více péče a takto by si na někoho zvykl a bylo by to snadnější.“ Takto zní jeden z inzerátů lidí, kteří hledají péči pro svého starého rodiče či prarodiče.

Stárnutí populace se stává jednou z nejzávažnějších a nejdiskutovanějších společenských otázek ve všech zemích světa, Česko nevyjímaje.

Péče o seniory přitom není dořešena. Chybí služby, díky nimž by lidé mohli být i ve vysokém věku soběstační a žít doma. Řada starších lidí odchází do domovů pro seniory předčasně, jen kvůli nedostatku podpůrných služeb. Podle Americké asociace osob v důchodu (AARP) preferuje domácí péči 89% seniorů, Česko není výjimkou.

„Starším lidem chybí možnost si popovídat, sdílet svoje radosti a starosti. Touží po užším spojení s dětmi a vnoučaty, ale jsou rádi, když si mohou promluvit s kýmkoliv mladším. Nabíjí je to a posouvá dále. Obecně platí, že sociální kontakt prospívá zdravotnímu stavu a podporuje dobrý

výsledek léčby,“ říká praktický lékař z ordinace Familymed MUDr. Vladimír Marek.

Stejný názor zastává MUDr. Norbert Král z ordinace Vyšehrad v Praze. *„Velká část pacientů skrývá svoji touhu po společenském styku za zdravotní problémy. Mám pacientku, která špatně slyší. Syna má v Německu, cítí se zcela izolovaná od okolí a trpí tím. Cokoliv, co by těmto lidem pomohlo vyjít z izolace, velmi vítám. Otázkou bude, zda příbuzní seniorů do pomoci svým bližním zainvestují,“* dodává MUDr. Král.

V tuzemsku tak vznikají služby nabízející starším lidem a jejich potomkům pomoc. **Jednou z nich je nově zavedena Péče o seniory, pod názvem Hlídačky.cz.** Ocení ji například rodiny, kde babička nebo dědeček nechtějí do domova důchodců a nejsou ještě odkázáni na péči ostatních. Pomůže i mladé rodině, která má starší příbuzné daleko.

„Místo toho, aby jeli hodinu tam a zpátky zkontrolovat babičku, najdou si hlídačku, která to udělá. Navíc budou mít jistotu, že je babička v pořádku a někdo si s ní přes týden popovídá. Nebo naopak, někdo se stará o svoji nemocnou

maminku non-stop a potřebuje si něco zařídit – i tady nová služba pomůže,“ vysvětluje Petr Šigut, zakladatel služby Hlídačky.

Na Hlídačky.cz rodiny najdou různé zkušené hlídačky, některé budou pomáhat s běžnými činnostmi jako je nákup, úklid nebo doprovod

na úřady. Hlídačky se zdravotnickým vzděláním pak budou schopné poskytnout klasickou pečovatelskou službu. Některé z nich budou mít zkušenosti s lidmi trpícími Alzheimerem, Parkinsonem nebo demencí.

Markéta Pudilová, Helpnet.cz

Vychytávka z Kováčovej

Boli sme s mojou polovičkou pred pár týždňami navštíviť môjho brata v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej, kde bol na liečení po operácii chrbtice. Veľmi si to tam všetko pochvaloval, najmä však profesionálny a ľudský prístup personálu, kvalitu odbornej starostlivosti.

Počas návštevy som si všimol, že na izbe sú na každej posteli na doske z vokajšej strany pri nohách priskrutkované dve takéto čudá:

Hlava deravá, obmedzená, pýtam sa, že na čo, na aký účel to je a dozvedám sa, že to je predsa držiak na barly a že takéto držiaky sú tam upevnené všelikde na stenách po celom areáli, slúžia na odkladanie bariel v jedálni, v priestoroch určených na rehabilitáciu, cvičenie či relax, jednoducho všade. Je to praktické, barly sa nekláčia, človek si ich má kde odložiť a tí ostatní sa o ne nemusia na každom kroku potýkať.

Rozlúčili sme sa a pobrali sa domov, no môj brat nelenil, o pár dní mi poslal najprv odkaz na stránku, kde tieto držiaky ponúkajú. Ich pôvodný účel je držiak náradia používaného či už v záhrade, v domácej dielničke, garáži či inde. Jeho iniciatíva tým, samozrejme, nekončila, o týždeň neskôr mi zásielková služba doručila balíček s tromi sadami držiakov. Takže mi už len ostáva rozmiestniť ich kde tu a začať ich využívať, a to nielen na moje fidlátka, ale aj na hrable, motyky, rýle, lopaty a ďalšie náradie dnes ležérne opreté o stenu či povalujúce sa na zemi v prístrešku na našej záhrade.

Z Informátora AP v SR 2/2018

Držák se mi moc líbí, věřím, že je i praktický. Tak jsem neváhala a pobrouzdala po internetu různé stránky. Našla jsem český odkaz:

Držák na zahradní nářadí pro průměr 20 až 40 mm kov. + TPR (2 ks), cena od 52 Kč.

Ladislava Rotšeidlová – AROK

Bořivojova 1136/45, 130 00 Praha 3

Tel.: 222 718 735, 251 613 429

e-mail: eshop@arok.cz

<https://www.arok.cz/drzaky-na-naradi/drzak-na-zahr-naradi-pro-pr-20-40mm-kov-tp-2ks> mm

Ping pong v Praze 10

Pro zájemce z Prahy a blízkého okolí (mládež i dospělí) nabízí TJ Slovan Svoboda – oddíl handicapovaných sportovců, možnost zahrát si stolní tenis.

Kde: Sportovní areály HAMR, Praha 10-Záběhlce

Kdy: každou středu od 18.00 do 20.00 hodin

Další informace: Josef Neděle, e-mail: ahojne35@seznam.cz

Těšíme se na Vás

Rekondice Karlovy Vary, Hotel Lafonte 10. až 16. června 2018

20. Festival OOO, Janské Lázně 27. až 30. září 2018

Konference o polio, Státní zdravotní ústav Praha 24. října 2018

Rekondice Sanatoria Klimkovice 12. až 19. a 19. až 26. října 2018

*Přejeme všem našim členům příjemné prožití vánočních svátků,
hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v novém roce 2019*

Výbor Asociace polio a redakce Zpravodaje AP

Zpravodaj Asociace polio

Vydává: Asociace polio, IČ: 00570656

ISSN 2570-8228

Adresa redakce: Mgr. Mária Mruzková, Bulharská 17, 708 00 Ostrava 8

Redakční rada:

Mgr. Mária Mruzková – *mm* (telefon: 739 523 510, m.mruzkova@post.cz)

Ing. Božena Doležalová – *bd* (telefon: 728 541 442, 42dolezalova@seznam.cz)

Marie Dobrovolná – *mad* (telefon: 777 740 714, dobrowolna@seznam.cz)

Milena Matysová – *mia* (telefon: 723 521 059, miamat@seznam.cz)

PhDr. Libuše Zušťáková – *lz* (telefon 737 658 093, zustakova.libuse@seznam.cz)

Fotografie na obálce: Zdeňka Jandusová

Fotografie poskytl: archiv Asociace polio

Sazba: D. Růžička

Tisk: Tiskárna Grafico s.r.o. Opava

Náklad: 750 ks, **NEPRODEJNÉ**

Prosinec 2018

Kontaktní adresa sekretariátu Asociace polio:

Jaroslava Šebestová, Jabloňová 2891/2, 106 00 Praha 10, mobil: 728 119 174, e-mail: asociacepolio@seznam.cz

Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., oblastní pobočka Praha 4, číslo účtu: 80413349/0800

www.polio.cz

Zpravodaj Asociace polio vychází za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR